

PRIMORSKI DNEVNIK

Postojna plačana v gotovini
Abb. ostale i gruppe

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 186 (9491)

TRST, petek, 13. avgusta 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

PO 52 DNEH BOJEV ZA PRAVICE PALESTINCEV IN LIBANONSKIH NAPREDNIH SIL

JUNAŠKI PALESTINSKI BORCI V TABORIŠČU TAL ZAATAR KLONILI PRED NADMOČJO KRŠČANSKIH KONSERVATIVCEV

Konec odpora v taborišču postavlja arabske države pred resno vprašanje: kako preprečiti usmeritev palestinskega osvobodilnega gibanja na skrajna levičarska stališča

BEJRUT, 12. — Palestinsko begunsko taborišče Tal Zaatar je klonilo. Desničarske krščansko-maronitske čete so zavzele zadnje postojanke taborišča. Morda se še v kleh nekaterih poslopij zadnje ostanke palestinske organizacije ter napredne libanonske muslimanske usmeritve.

Ze od zgodnjih ur današnjega dne so začeli prihajati v Bejrut na zahodni strani tisoči Libanoncev in Palestincev, ki so bežali iz taborišča, ki so ga danes zasedle desničarske sile. Prihajali so s tovarnjaki desničarjev, ki so jih prepeljali do meje na zahodni strani Bejruta, kjer so jih sprejemali oddelki odpornega gibanja ter jih potem časno nameščali v poslopjih arabske univerze, ter v nekem poslopju svetovnega ministrstva. V glavnem je šlo za ženske in otroke. Iz palestinskih virov se je zvedelo, da so desničarske sile pridržale vse mladenčice in odrasle moške. Kaj se je v tistih trenutkih dogajalo v taborišču samem in v njegovi okolici, bo verjetno ostalo vedno zavito v meglo.

Gotovo je, da so krščansko desničarske sile v nekaterih primerih streljale na bežeče ljudi, neupoštevajoč, če je šlo za borce ali za civilno prebivalstvo. Zgodilo se je tudi, da so prebivalci nekega bližnjega naselja Tal Zaatar pobili desetino palestinskih mladenčev samo zato, ker so jih dožili, da so bili krivi za njihovo izselitev.

Konec bojev za taborišče Tal Zaatar je prav gotovo nepreklicen. Morda se tu ali pa tam v kakšnem poslopju obstaja kaka oblika odpora, toda usoda taborišča je zapечатena. Krščansko desničarske sile se ne polaste taborišča kot takega.

Padeč taborišča Tal Zaatar predstavlja brez dvoma pomembno prelomnico v političnih in vojaških dogajanjih v Libanonu ter sploh na Bliznjem vzhodu. Predvsem je treba zabeležiti hud udarec Palestinskemu osvobodilnemu gibanju ter sploh vsem naprednim silam, ki so se v Libanonu borile proti prejšnji vladavini za drugačno družbeno in politično ureditev v tej državi, ki je zrasla iz zgodovinskih razmerij, ki dejansko niso ustrezala pojemu celotnega razvoja na tistem področju.

Na drugi strani pa zaključek tragedije v Tal Zaatarju predstavlja tudi konec in istočasno tudi pospešek dolgega trenja med arabskimi državami, ki v teh zadnjih časih niso bile zmogne, da bi preprečile tragedijo v Tal Zaatarju ter sploh v vsem Libanonu. V tem trenutku se v Libanonu soočita Sirija in Egipt. Sirija neče puniti glede vodstva arabskega gibanja ter se obektivno postavlja na stran krščanskih maronitov v Libanonu, medtem ko Egipt ostal praktično brezbržen glede Palestincev. V arabskem svetu se bje boj med desničarskimi in levičarskimi silami, pri tem je opaziti poteze velisil. Pri bojih v Libanonu so bili morda najbolj aktivni Amerikanci, ki so brez dvoma v največji meri podpirali krščanske konzervativne sile. Sovjetska zveza pa je bila morda nekoliko prizadeta, ker je Sirija nenadoma podrla krščanske maronite ter zasedla dobro tretjino libanonskega ozemlja.

Zrtev teh političnih iger pa so Palestinci. Njihova tragedija se je začela že pred skoraj tridesetimi leti, tedaj ko je bila ustanovljena neodvisna država Izrael. Potem so jih preganjali iz kraja v kraj. Najhuje se jim je zgodilo leta 1967, ko je Izrael zasedel Jeruzalem, del Cisjordanje ter področje pri Gazi. Nadaljnji udarec je prišel Palestincem s strani jordanskega kralja Husaina, ki je na svojem ozemlju likvidiral palestinsko osvobodilno gibanje. Potem so Palestinci, tudi na podlagi raznih sporazumov, pridobili možnost naselitve v Libanonu v okviru vsearabskega sporazuma. Palestinska gverila pa je v določeni meri prerasla te sporazume ter sprejela južno mejo Libanona v središče spopadov z Izraelci. Vse to pa ni bilo po volji libanonski krščanski maronitski desnici, ki je bila premejena, da sprejme za omejen sporazum.

Vsa ta dogajanja je treba povezati seveda tudi s politiko veselis. Takoj po kipurski vojni je ameriški državni tajnik Kissinger načel politiko majhnih korakov, oziroma politiko «korak za korakom», v pričakovanju dokončne rešitve do katere naj bi prišlo na ženevski konferenci. Verjetno so že takrat v ameriških in sploh zahodnih krogih računali na to, da bo prišlo prej ali slej do likvidacije palestinskega gibanja ter s tem tudi do rešitve vprašanj na Bliznjem vzhodu.

Razplet dogodkov je potrdil, da je bil ta račun v skladu z zgodovinskim dogajanjem. Arabski svet je bil preveč razprt, da bi soglasno podprl in podpiral zahteve palestinskega naroda. Prišlo je do ostrega spopada med desničarskimi in levičarskimi silami in nazadnje še do odstopa Sirije, ki je vsekakor veljala za enega od najbolj vplivnih činitelev enotnosti v arabskem svetu. Zrtev teh nasprotij so postali Palestinci.

Kaj se bo jutri zgodilo? Kaj bo sklenil Arafat, ki je predstavljal najbolj zmerno politično usmeritev

je eksplodirala bomba v kovčku nekega terorista. Teroristi so odvrgli še eno bombo in nato streljali z avtomatičnim orožjem na potnike, ki so bili v halli. Turška policija je hitro odgovorila na njihov napad ter prisilila dva terorista, da sta se zetekla v neki stranski prostor.

Prijete terorista sta izjavila, da pripadata skupini ljudske fronte za osvoboditev Palestine, ki jo vodi Georg Habaš. Ta organizacija pa je zanikala, da bi bila odgovorna za poskus preusmeritve letala El Al.

V izraelskih krogih hvalijo turške oblasti, medtem ko kritizirajo zahodne države, češ da po dogodkih v Entebbeju niso sprejele potrebnih ukrepov za boj proti teroristom.

V nekaterih krogih menijo, da predstavlja Buckleyeva kandidatura poskus, ki naj bi vsaj v prvem trenutku onemogočil Fordovo kandidaturu. Ford je sedaj pred Reaganom, čeprav ne razpolaga še s 1130 glasovi, ki so potrebni za izvolitev pri prvem glasovanju. Če bi Buckley postal svojo kandidaturu, potem bi kandidiral kot republikanski predstavnik za predsedniške volitve na vsedržavni konvenciji republikanske stranke, ki bo v Kansas Cityju prihodnji teden. Na tiskovni konferenci je senator Buckley izjavil, da njegova morebitna kandidatura za predsednika ZDA je le oddaljena možnost, ker ne računa na izvolitev, temveč stremi samo za tem, da bi sproti glasovanje na konvenciji. Buckley je še pristavil, da se še ni dokončno odločil za to potezo, pri čemer pa je, da so nekateri konservativni člani republikanske stranke prišli v stik z njim, ker niso zadovoljni s kandidaturu Richarda Schweikerja za mesto podpredsednika.

Buckley nov kandidat v tekmi za predsednika

KANSAS CITY, 12. — Senator James Buckley iz newyorške države ni danes izključil možnosti, da bi

se ZUNANJI MINISTRI RAZPRAVLJALI O SPREJEMU NOVIH ČLANOV IN OPAZOVALCEV

Veliko zanimanje v svetovni javnosti za pogovore neuvrščenenih v Sri Lanki

Z aklamacijo sprejeti med neuvrščene Angola, Komorski otoki in Sejselski otoki - Pripravljajo osnutka dokumenta o gospodarskih vprašanjih ter akcijskega programa neuvrščenenih

COLOMBO, 12. — Zunanji ministri neuvrščene sveta so danes začeli delovni del svoje konference. Beseda je šla o sprejemu novih članov, opazovalcev in gostov, razpravo o tem pa bodo nadaljevali jutri. Za zdaj so se oblikovale tri skupine vprašanj pri tej točki dnevnega reda. V prvi skupini so zahteve Romunije in Filipinov (za status opazovalca) in Portugalske (za status gosta). Prošnje teh držav so v glavnem sprejeli s simpatijami, toda postavilo se je vprašanje, ali te države izpolnjujejo merila, postavljena za status, ki ga grade dobile. Pri tem so v razpravi posebej poudarili, da so merila, sprejeta že na beograjski konferenci 1961, še vedno veljavna, zlasti ko gre za člane in opazovalce, medtem ko pri vprašanju gostov prevladuje blažje razpoloženje. Ker se tudi popoldne o tem niso mogli spo-

razumeti, je predsedujoči pozval udeležence, naj se o prošnjah teh treh držav med seboj posvetujejo, tako da bi na jutrišnji seji lahko dosegli soglasje.

Posebej so obravnavali prošnje Grenade, ki je zdaj opazovalka, da bi jo sprejeli v neuvrščeno gibanje. Zapletlo se je pri proceduralnih vprašanjih, ker te prošnje prejmi ni obravnaval koordinacijski biro, kakor je navada. Vendar so o Grenadi razpravljali, ko je prošnja za status opazovalca. Ob koncu razprave je predsedujoči Feliks Bantorani predlagal, naj se sestanejo predstavniki države, ki sodelujejo na konferenci, in do jutri pripravijo svoje stališče in predlog glede prošnje Grenade.

Največ polemik je bilo, kakor poročata Tanjug, v zvezi s prošnjo Maldivskih otokov, ki so tudi zdaj opazovalci. O tem niso mogli spo-

se ugenilo zgoditi, da ne bi bil že na prvem glasovanju izvoljen eden od dveh kandidatov. Po pravilih pa morajo delegati glasovati za uradne kandidate, toda pri drugem glasovanju niso več vezani na to omejitev. Buckley trdi, da bi njegova pobuda utegnila sprostiti ves potek glasovanja. Trdi seveda tudi, da bo samo na ta način mogoče premagati demokratskega kandidata Jimmyja Carterja.

Pogovori Craxi-Jenkins

RIM, 12. — V okviru svojega obiska v Italiji se je britanski notranji minister in bodoči predsednik izvršne komisije EGS Roy Jenkins sestal s socialističnim tajnikom Bettinom Craxijem. Pri pogovoru je bil navzoč tudi direktor «Avanti» Paolo Vittorelli, Jenkins in Craxi sta obravnavala notranji položaj v obeh državah ter pristrane odnose med italijansko socialistično stranko in britanskimi laburisti.

Danes izvolitev sicilske deželne vlade

PALERMO, 12. — Deželni svet Sicilije bo jutri izvolil dvanajst odbornikov, ki bodo sestavljali deželni odbor. Včeraj so za predsednika deželne vlade izvolili demokristjansko Bonfiglia. Zanj so glasovali demokristjani, socialisti, socialdemokristi in republikanci. Danes so s strani demokristjan pogajanja med strankami leve sredine za določitev odbornikov.

STRANKE SE PRIPRAVLJAJO NA SEPTEMBER

PO ZAUPNICI ANDREOTTIJU ZASTOJ V ITALIJANSKEM POLITIČNEM ŽIVLJENJU

RIM, 12. — Po glasovanju o zaupnici Andreottijevi vladi v poslanski zbornici po politično življenje v Italiji zamrlo za nekaj tednov, kljub izredno hudim vprašanjem, ki s sestavo vlade še nikakor niso rešena. Senat se bo spet sestal v torek, 28. septembra, se pravi, da si bodo senatorji privoščili poltridni mesec dopusta. Seveda bodo v tem času delovali v okviru posameznih strank in parlamentarnih komisij.

Se je v teku razprava med političnimi opazovalci o glasovanju v senatu in v poslanski zbornici s tem v zvezi z vzd-zanjem obeh velikih levičarskih strank, se zlasti pa komunistov, kar predstavlja bistveno novost v italijanskem političnem življenju. Soglasno ugotavljajo, kot smo tudi mi večkrat zapisali, da pomenu nova razdelitev sil v parlamentu premoštevje diskriminirajoč do levičarjev. Krščanska demokracija je bila prisiljena priznati, da bi ji bilo brez odločilnega vzdržanja KPI nemogoče sestaviti vlado. S tem v zvezi je še v teku polemika, ali so komunisti in socialisti omogočili sestavo Andreottijeve vlade preveč na lahalo, ali pa so to storili kot prvi korak k postopni premošitvi sedanje prehodne in časne rešitve ter k tisti koaliciiji vseh demokratičnih sil, ki so jo predlagali komunisti, oziroma k sestavi zaslane vlade, kar so zagovarjali socialisti.

Jutrišnji «Avanti» piše v zvezi z nekaterimi De Martinovimi izjavami, češ da socialisti nikakor ne smejo popustiti krščanski demokraciji in ponovno stopiti v vlado, da bi bivši socialistični tajnik hotel samo poudariti tisto logično povezavo med združanjem PSI do enobravne demokristjanske vlade in med tradicionalnimi stališči socialistov v zadnjih letih, ki jih je potrdil tudi 40.

Tito odpotoval v Colombo

BEograd, 12. — Jugoslovanski predsednik Tito je odpotoval danes zvečer v Colombo na čela jugoslovanske delegacije, ki se bo udeležila srečanja neuvrščenenih na vrhu. V jugoslovanski delegaciji so, poleg zunanjega ministra Minića, ki je v Colombo že nekaj časa in ki se aktivno udeležuje medministrske konference, sekretar izvršnega biroja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije Stane Dolanc, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Borislav Šefer in član predsedstva Cvjetin Mijatović. Konferenca med šefi držav in vlad neuvrščenenih se bo začela v ponedeljek.

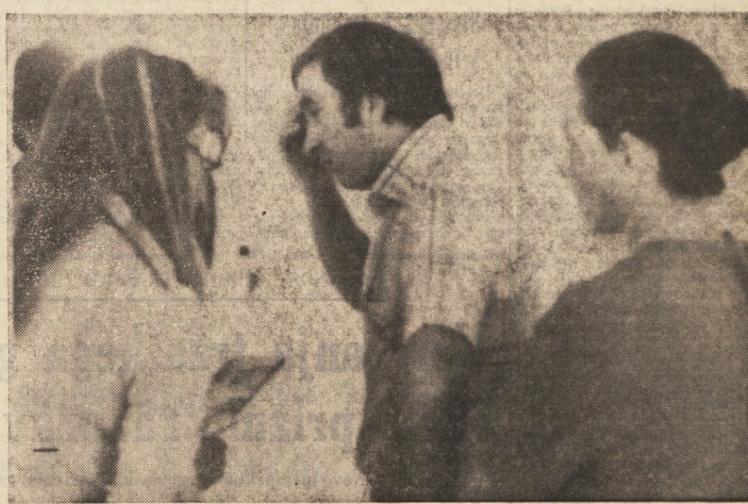
Tudi Waldheim na vrhu neuvrščenenih

NEW YORK, 12. — Generalni tajnik Organizacije združenih narodov Kurt Waldheim bo v soboto odpotoval v glavno mesto Sri Lanke Colombo, kjer se bo udeležil konfe-

PRVA ŽRTEV STRUPENEGA DIOKSINA?

Preplah v Brianzi ob rojstvu mrtvega novorojenčka v Desiu

Zdravniki zanikajo, da bi bilo otrokovo smrt pripisati dioksINU

MILAN, 12. — Javnost v krajih, ki jih je prizadel strupen oblake dioksina, je razburila danes vest, da je v bolnišnici v Desiu ena od nosečnic, ki so stanovala na zastrupljenem področju, rodila mrtvega malčka. V krogih bolnišnice so vest sicer potrdili, takoj pa so zanikali, da bi bila smrt novorojenčka na kakšen koli način povezana s posledicami dioksina. Zdravniki, ki je bil prisoten pri rojstvu mrtvega otroka pravi, da je mati, preden je prišla v bolnišnico, tri ure krožila po vasi, dokler je našla «otroca», ki jo je pospremila v porodnišnico. V prejšnjih dneh naj bi ginekolog svetoval Antonietta Pacella, tako se imenuje mati mrtvega otroka, naj se podvrže vrsti pregledov, kar pa ženska baje ni storila. Njena mati in sosedje to dejstvo sicer zanikajo in trdijo, da je Antonietta opravila vse preglede, ki jih je svetoval ginekolog. Ko pa so jih vprašali, naj povedo kaj bolj točnega, niso hoteli več govoriti.

Trupelce bodo sedaj podvrgli obdukciji, da bi ugotovili kateri so vzroki smrti. Za sedaj se ne ve, če je to bila prva žrtev dioksina, dejstvo pa je, da so vsi prebivalci Sevesa, Cesana Maderna, Desia in Mede zelo prestrašeni.

Jutri bodo splavile prve tri ženske v ginekološki kliniki Mangiagalli v Milanu. Po teh prvih pospeh bodo psihologi proučili, kakšno je duševno stanje pacientk, ki so prekinile nosečnost. Vse ženske, ki hočejo splaviti, pravi zastopnik klinike, morajo napisati prošnjo. V tej izjavi, v primeru žensk, ki bodo splavile jutri, morajo navesti, da spričo nevarnosti, ki grozi duševnemu in fizičnemu stanju otroka in njih samih, hočejo splaviti.

Otrokova smrt je, kot je bilo pričakovati, sprožila vrsto polemik. Kaže pa, da imajo zdravniki bolnišnice le prav, ko trdijo, da dioksins lah škodi nosečnicam v prvih treh mesecih, kasneje pa naj bi bile nosečnice na varnem. Dejstvo je, da nihče ne pozna do podrobnosti, kakšni so učinki dioksina. Zdravniki pa poudarjajo, da je bila Antonietta Pacella v osmem mesecu nosečnosti, ko je prišla v stik z dioksinom. O počasnosti uradnih ukrepov priča dejstvo, da se bo analiza krvi delavcev Icmese začela komaj prihodnji teden.

Medtem ko so se v teku čenitve škoda ter ko se proučuje možnost za obnovitev produktivne dejavnosti na prizadetem področju, so danes v okviru deželne vlade odbora Lombardije sklenili, da bodo prihodnji teden začeli izplačevati prve predjudme, ki naj delno krjajo povzročeno škodo. Odbor je odobril besedilo pisma, ki so ga poslali družbi Gi-vaudan, v katerem zahteva odškodnino za povzročeno škodo. Odbor obenem sprejema ponudbo družbe, ki je ponudila svoje izvedence, ki naj proučijo v sodelovanju z raznimi komisijami vse načine za odpravo strupene snovi s prizadetega področja.

Ekološka tragedija v Sevesu je imela odmev tudi v tujini. Nemski cariniki so dobili ukaz, da zavrnejo vse italijanske proizvode, ki prihajajo s področja Sevesa. Zahodnonemško ministrstvo za zdravstvo je sporočilo, da so ta ukrep sprejeli, da bi v zvezo republik Nemčijo preprečili uvod prehrabrnih proizvodov, ki so prišli v dotik z dioksinom.

Kar zadeva proizvodnjo tovarne Icmese je neki italijanski tehnik objavil vest, da je izvažala v Sovjetsko zvezo velike količine dioksina. Tovarniški svet Icmese pa trdi, da Sovjetska zveza ni kupovala dioksina, temveč samo destilirani cianid. Vsake tri ali štiri tedne so prihajali sovjetski tovarnjaki, ki so cianid peljali proč.

Telefoto ANSA: moža Antonietta Pacella je smrt otroka hudo prizadela.

RIMSKI ŽUPAN PRI LEONEJU

Predsednik republike Leone je sprejel Carla Giulia Argana, vodjo levičarske uprave rimske občine. (ANSA)

Taborišče Tal Zaatar je klonilo pred nadmočjo krščansko-maronitskih konservativcev, ki jih podpirajo Sirci ter verjetno druga država na Zahodu. S tem se je zaključila ena od najhujših žaliger v zgodovini palestinskega ljudstva, ki je bilo preganeno s svoje zemlje že pred tridesetimi leti.

Na medministrski konferenci neuvrščenenih v Colombo je bila razprava o sprejemu novih članov ter opazovalcev in gostov. V teku so tudi končne prijave za srečanje šefov držav in vlad neuvrščenenih, ki se bo začelo v ponedeljek.

V bolnišnici v Desiu je Antonietta Pacella, ena od nosečnic v območju, ki ga je prizadel strupeni oblake dioksina, rodila mrtvega otroka. Zdravniki sicer trdijo, da otrokova smrt ni bila odvisna od zastrupitve z dioksinom, med nosečnicami pa je zavladal dokajšen preplah. Danes bosta v milanski porodnišnici splavili prvi nosečnici, ki sta se odločili za ta korak.

Po nekajdnevem zatišju je u-por temnopoltega južnoafriškega prebivalstva znova izbruhnil, tokrat v Capetownu, od koder poročajo o silovitih spopadih med demonstranti in policijo. Krhava represija, Vorsterjeva rasistične-

DANES

ga režima je doslej zahtevala 30 mrtvih in okrog 70 ranjenih. S tem je tragični obračun izgredov v zadnjih dveh mesecih narasel na nad 200 mrtvih in nad 1.000 ranjenih.

Florentinski sodnik dr. Vigna, ki vodi preiskavo o umoru rimskega kolega dr. Occorsija je pred nekaj dnevi zasilal šefa oddelka za notranjo varnost pri obveščevalni službi gen. Romea v stiku s poročilom SID z dne 26. maja o možnosti desničarskih terorističnih izpadov. Čeprav je molk preiskovalcev v zvezi z zasilševanjem neprediren, bi sodeč po manjkajoči reakciji lahko sklepali, da je gen. Romeo odgovarjal bolj izrčno na vprašanja dr. Vigne kot pa na vprašanja dr. Vitaloneja pred dvema tednoma.

NEW YORK, 12. — Generalni tajnik Organizacije združenih narodov Kurt Waldheim bo v soboto odpotoval v glavno mesto Sri Lanke Colombo, kjer se bo udeležil konfe-

NA POVABILO PREDSEDNIKA SLOVENSKE SKUPŠČINE BRECLJA

Delegacija deželnega sveta kmalu na obisku v Sloveniji

Vodil jo bo predsednik deželnega sveta Pittoni, kateremu je jugoslovanski generalni konzul Renko izročil poslanico Marjana Breclja

Delegacija deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine bo kmalu uradno obiskala Socialistično republiko Slovenijo. Do obiska, katerega datum še ni bil določen, bo prišlo na povabilo predsednika slovenske republiške skupščine Marjana Breclja, čigar poslanico je jugoslovanski generalni konzul v Trstu Ivan Renko osebno izročil predsedniku deželnega sveta Arnaldu Pittoniju.

V pismu predsedniku Pittoniju predsednik Breclj poudarja koristnost nameravanega obiska za bodoče plodno sodelovanje med deželno Furlanijo - Julijsko krajino in Socialistično republiko Slovenijo ter za nadaljnji razvoj medsebojnih odnosov in sodelovanja med sosednjima območjema. Breclj v svojem pismu omenja tudi, da so že na prejšnjem obisku deželne delegacije pod vodstvom predsednika odbora Comellina v Sloveniji ugotovili, da obstajajo med sosednjimi skupni interesi ter da osimski sporazumi med Italijo in Jugoslavijo omogočajo nadaljnjo znatno razširitev sodelovanja med Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino na gospodarskem, kulturnem in mnogih drugih sektorjih. Končno predsednik slovenske skupščine v svojem pismu ponovno izraža solidarnost slovenskega ljudstva s prebivalstvom dežele, ki ga je majske potrese v Furlaniji tako hudo prizadeli.

Predsednik deželnega sveta Pittoni je med razgovorom z generalnim konzulom Renkom izrazil zadovoljstvo zaradi povabila, katerega datum in točen program bosta predmet nadaljnjih posvetovanj.

Proučitev položaja v tovarni Bloch

Tajništvo pokrajinske sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL, sindikalni predstavniki tekstilnega sektorja ter delavski svet tovarne Cacia Bloch, ki so se zbrali na skupnem sestanku, so po proučitvi sedanjega položaja podjetja izdali tiskovno poročilo, v katerem ugotavljajo, da je v zadnjem času omejevala zgolj na proučitev teh problemov ter učinkov, ki naj bi jih morebitne bodoče pobude imele pri sanaciji tukajšnje gospodarske stanje. Govori se skratka o tem, kaj in kako bi bilo treba načrtovati in ukrepati in ob takšnih razpravah poteka čas, ne da bi se dejansko veliko načrtovalo in ukrepalo.

Če gremo po vrsti, moramo najprej omeniti proučitev deželnega zakonskega osnutka o pravnem statusu uslužbencev trgovinskih zbornic, ki ga je deželni odbor odobril 5. avgusta. To vprašanje je odbor trgovinske zbornice obravnaval neposredno s predstavniki osebja, ni pa o tem objavil svojega stališča. Na predlog predsednika Caldassija je odbor nato sklenil, da bo v novembur sklical skupščino pokrajinske gospodarske zbornice, ki naj bi obravnavala in proučila razne vidike sedanjega gospodarskega položaja na Tržaškem.

SREČANJE MED TREMI SEKCIJSKIMI TAJNIŠTVI

KPI, PSI in PSDI o najbolj perečih problemih Sv. Ivana

Protest zaradi nameravanega nadaljnjega izkoriščanja kamnoloma Faccanoni

Najbolj pereči problemi Sv. Ivana so bili v središču srečanja med sekcijami tajništva komunistične, socialistične in socialdemokratske stranke iz tega rajona. Na dnevnem redku pogovora so bila predvsem vprašanja novega ciklusa del v kamnolomu Faccanoni, gradnje sedmih učilnic šole Codernaz na področju bivšega begunskega taborniškega in nameravane gradnje teniških igrišč na javnem zemljišču pri starem občinskem otroškem vrtcu.

Predstavniki treh strank so med drugim ugotovili, da prinaša nadaljnje izkoriščanje kamnoloma nemalo nevšečnosti prebivalcem Sv. Ivana: od nevarnosti onesnaženja zraka do ogrožanja stabilnosti bližnjih stanovanjskih hiš pa do motenja miru zaradi pogostih eksplozij. Toda kljub vsemu temu in kljub obvezam, ki jih je še pred časom sprejela občinska uprava, je deželni odbornik Stopper s svojim odlokom pooblastil nadaljnje izkoriščanje kamnoloma do leta 1978, zaradi česar so sekcija tajništva treh strank sklenila pozvati pristojne oblasti, naj prislusneje upravičeni protestom prebivalstva in naj ustrezno ukrepajo. KPI, PSI in PSDI med drugim predlagajo, naj izkušen geolog opravi preiskavo ob navzočnosti članov rajonske konzulte in predstavnikov združenja «Liburnia», ki se posebno zanima za probleme zaščite okolja, in naj pripravijo poglobljeno analizo položaja.

Glede vprašanja učilnic so sekcija tajništva treh strank obzvalovala, da občina ni izpolnila svojih obvez, ko manjka tako malo časa do povnovnega odprtja šole. To pa pomeni, da se bodo v šoli Codernaz nadaljevali dvojni turnusi z nevšečnimi posledicami za otroke in njihove družine.

Končno so tri stranke soglašale tudi v nasprotovanju načrtu, da bi obširno javno področje namenili športu, ki zanima omejeno število oseb. To je v nasprotju s koncepcijo množičnega športa in z načelom čim bolj racionalnega izkoriščanja športnih naprav v korist vsega prebivalstva. To gre predvsem v škodo sve-toivanske mladine, ki ji je tako od-

ka, ki ga je sodišče določilo za vlaganje zahtev glede izplačil. Sindikalni predstavniki so v ta namen že posredovali pri sodišču ter stajajočim sodbom, ki so le delno poškodovane. Deželna uprava skuša doseči pri vladi, da se upošteva tudi deželna, potrebuje pa točne podatke o višini deficita proračunov. Prav tako je potrebna soglasnost med posameznimi občinami in doslednost v izvajanju pobud, ki bremenijo proračune, da bodo lahko pokrajinski nadzorni odbori sprejeli in odobrili pobude občinskih uprav. Odbornik Bianchini je podčrtal, da to ni vsiljevanje, temveč pozitivna smernica, ki naj ojači temelje sodelovanja med deželo in krajevnimi ustanovami.

Sestanek Bianchinija s furlanskimi župani

Deželni odbornik za krajevne ustanove Bianchini se je večeraj sestel v Vidmu z župani 55 občin potresnega področja. Srečanja so se udeležili tudi občinski tajniki in odgovorni za knjigovodstvo pri občinskih upravah ter odbornik videmske pokrajine Vespario.

Proučili so predvsem probleme sprememb proračunov posameznih

občin. Državni zakon št. 336 predvideva namreč kritje povečanih proračunov občin, ki jih je potres hudo poškodoval, ne predvideva pa teh nakazil za občine, ki so le delno poškodovane. Deželna uprava skuša doseči pri vladi, da se upošteva tudi deželna, potrebuje pa točne podatke o višini deficita proračunov. Prav tako je potrebna soglasnost med posameznimi občinami in doslednost v izvajanju pobud, ki bremenijo proračune, da bodo lahko pokrajinski nadzorni odbori sprejeli in odobrili pobude občinskih uprav. Odbornik Bianchini je podčrtal, da to ni vsiljevanje, temveč pozitivna smernica, ki naj ojači temelje sodelovanja med deželo in krajevnimi ustanovami.

V razpravi, ki je sledila, so poglobili tudi probleme osebja, poravnave stroškov v soudeležbi, občinskih tajnikov in so naveдали potrebe občin, ki so vsekakor prevelike, da bi lahko krile stroške z normalnimi proračuni.

DEJAVNOST ODBORA TRŽAŠKE TRGOVINSKE ZBORNICE

Vprašanja tržaškega gospodarstva skozi prizmo razprav in načrtov

Nove perspektive trgovinskih izmenjav z azijskim jugovzhodom - Načrti za razvoj probalne plovlve

Odbor tržaške trgovinske zbornice je večeraj objavil pregled svoje dejavnosti v avgustu. V bistvu ne gre za prikaz kakšnih novih sklepov, ki bi v krajšem roku prispeli k reševanju številnih kroničnih problemov razvnanega tržaškega gospodarstva. Dejavnost odbora se je v zadnjem času omejevala zgolj na proučitev teh problemov ter učinkov, ki naj bi jih morebitne bodoče pobude imele pri sanaciji tukajšnje gospodarske stanje. Govori se skratka o tem, kaj in kako bi bilo treba načrtovati in ukrepati in ob takšnih razpravah poteka čas, ne da bi se dejansko veliko načrtovalo in ukrepalo.

Če gremo po vrsti, moramo najprej omeniti proučitev deželnega zakonskega osnutka o pravnem statusu uslužbencev trgovinskih zbornic, ki ga je deželni odbor odobril 5. avgusta. To vprašanje je odbor trgovinske zbornice obravnaval neposredno s predstavniki osebja, ni pa o tem objavil svojega stališča. Na predlog predsednika Caldassija je odbor nato sklenil, da bo v novembur sklical skupščino pokrajinske gospodarske zbornice, ki naj bi obravnavala in proučila razne vidike sedanjega gospodarskega položaja na Tržaškem.

S precejšnjim poudarkom je odbor obravnaval vprašanje udeležbe našega mesta in naše dežele na raznih velesejnih. Ob tem je spomnil, da se bo posebna delegacija predstavnikov dežele in trgovinskih zbornic drugih gospodarskih operaterjev udeležila jesenskih velesejnih v Gradcu in na Dunaju. Razne gospodarske dejavnosti v naših krajih bodo na teh velesejnih prikazane v posebnih paviljoni, ki jih bo opremila tržaška trgovinska zbornica po nalogo deželnega odborništv. Delegacija bo vodil veteran trgovinskih gospodarskih srečanj, odbornik Stopper, ki se bo kot običajno sestel in razpravljal o trgovinskih in drugih izmenjavah s predstavniki političnih oblasti, z gospodarstveniki, diplomatskimi predstavniki itd.

Pojbno bo za žiljni celoviti velesejnim, na katerem bosta tržaška trgovinska zbornica in pristaniška avtonomna ustanova zastopani že 25. leto zapored.

Odbor je ugodno ocenil nove perspektive, ki se odpirajo na področju trgovinskih izmenjav z azijskim jugovzhodom. Pozornost tržaških operaterjev je usmerjena na Indonezijo, Malezijsko federacijo ter Filipine, predvsem kar zadeva trgovino z lesom, kavo in ravnimi rudninami. V tem okviru se odpirajo možnosti gradnje skladišč za surovo gumo.

Trgovinska zbornica bo poleg zavarovalne družbe RAS ter tržaške hranilnice priveditelj mednarodne konferencie, ki bo v našem mestu od 19. do 22. septembra in ki vzbuja posebno pričakovanje v sektorjih kontejnerskih prevozov in zavarovalstva. Konferenci bo predsedoval prof. F. Padoa, predsednik združenja «Association Internationale per l'etude de L'Economie dell'Assurances», udeležili pa se je bodo številni izvedenci iz Nemčije, Velike Britanije, Avstrije, Francije, Švice, Japonske in Egipta.

Na koncu naj omenimo namero trgovinske zbornice, da bi po več letih molka spet obnovila prizadevanja za ovrednotenje Trsta na mednarodni turistični ravni. V tem okviru je mišljen predvsem razvoj probalne turistične plovlve, to je vprašanja, ki bi ga bilo treba obravnavati skupno z vsemi ustanovami, ki so za to zainteresirane. O tem je stekla razprava tudi na srečanju, ki ga je imel pred kratkim predsednik zbornice s predsednikom vsedrželne zveze za notranjo plovlvo Lombardijem. Prvi korak bi bila vsekakor ustanovitev pokrajinskega blagajna, na katerem se že vrsto let razpravlja, obenem pa bi bilo treba resno proučiti studijo, ki je že leta 1968 izdelal arh. van Der Ham.

Dela za infrastrukture na 23 gradbiščih potresnega področja

V teku so dela za izgradnjo 17 občin potresnega področja, kjer

PO IZJAVAH PREDSEDNIKA VLADE

Srečanje parlamentarcev F-JK za skupne nastope pri vladi

Vprašanje predsedniku vlade o načrtih za obnovo potresnega področja

Včeraj so se sestali v Rimu parlamentarci KD, KPI, PSI in PSDI, ki so bili izvoljeni v Furlaniji - Julijski krajini; in predstavniki parlamentarnih skupin PLI in PRI. Razpravljali so o hudih problemih potresnega področja in proučili smernice in posege države za čimprejšnjo obnovo.

Udeleženci srečanja so poleg drugega proučili problem koordinacije pobud med vlado, parlamentom in deželo, da se čimprej reši neodložljivo zahtevo po obnovi s posebnim zakonom, ki naj z državnimi prispevki omogoči obnovo in ponovni vzpon dežele na gospodarskem, socialnem in kulturnem področju. Za končni naj bi tudi rešil vse probleme zaostalosti, ki so bile že pred potresom in jih je ta še bolj razgalil.

Ob zaključku srečanja so parlamentarci spoznili pobudo, da se sestanejo z deželnim odborom in z nacionalni deželni svetovalski skupini za spoznanje zahtev, ki naj jih predložijo vladi, in parlamentu. Srečanja so se udeležili za KPI senatorja Jelka Gerbec in Bacicchi ter poslanci Baracetti, Colomba in Cuffaro; za PSI sen. Lepre in poslanec

Fortuna; za KD podtajnik Bressani in senatorji Beorchia, Giust, Tonutti in Toros ter poslanci Belci, Fioret, Marocco, Santuz in Tombesi; za PSDI poslanec Scovacricchi; predstavnik parlamentarnih skupin, ki nista zastopana v naši deželi sta bila za PLI poslanec Zanone in za PRI sen. Cifarelli.

Istega dne so poslanci Scovacricchi (PSDI), Santuz in Fioret (KD) predložili predsedniku vlade vprašanje, v katerem sprašujejo za pobude, ki jih ima vlada v načrtu, ne samo za sanacijo škode po potresu, temveč za celotno družbeno - gospodarsko in kulturno obnovo Furlanije, da se s tem dokončno reši stoletno zaostalost tega področja.

V komentarju na predloženo vprašanje je poslanec Scovacricchi, tudi v imenu obeh poslancev KD, podčrtal, da je to odgovor na lakonične programske izjave predsednika vlade Andreottija glede obnove potresnega področja.

V SOBOTO POVRATEK Letovanje otrok v Gorjah pri Bledu

Na letošnje letovanje v Gorje so prišli otroci izpod vroče pripekajočega sonca, tam pa je prve dni deževalo, kar je skvarilo začetno razpoloženje. Pozneje pa so izkoristili sončne dneve za prijetne sprehode, poleg tega so tekmovali v igri «med dvema ognjema», v nogometu in odbojki. V telovadnici, ki jo je dala na razpolago krajevna šola (za kar se prisrčno zahvaljujemo), so se srečevali izkazovali v poligonu. Pridobljene nagrade bodo gotovo vsem ostale v prijetnem spominu. Največje doživljaje je bil izlet v Tamar, v dolino pod večne lepe Julijce.

Po tritedenskem bivanju se bodo otroci vrnili domov z vlakom v soboto, 14. t.m. Prva skupina (Goričani) bo izstopila v Novi Gorici ob 14.45 po ital. času, druga pa v Sezani ob 15.50 (legalna ura). Prosimo starše, da otroke pričakajo kot dogovorjeno.

Delavci po naključju izkopal ostanke rimskega vodovoda

Delavci avtonome ustanove za ljudske hiše so po naključju odkrili v Naselju sv. Sergija del popolnoma ohranjenega rimskega vodovoda. Včeraj zjutraj je skrbništvo za spomeniško varstvo poslalo na kraj odkritja dr. Scottijega, ki je ugotovila, da so izkopane iz rimske dobe. Objekt naj bi bil del vodovoda, ki je iz Glinišče obkroževal z vodo Tergestum, nekdanji rimski Trst. Dela za izgradnjo 168 stanovanj so za sedaj prekinjena, v prihodnjih dneh bo pričelo odkopavanje celotnega dela vodovoda. Odgovorni ustanove za ljudske hiše so zagotovili, da bodo pri izgradnji ljudskih hiš upoštevali ta zgodovinski objekt.

NOV PRIMER IZZIVANJA

STAVKA V PODJETJU ACEGAT ZARADI FAŠISTIČNEGA NAPADA

Sindikalist CISNAL napadel mladega uslužbenca podjetja in člana CGIL

Usluzbenci občinskega podjetja Acegat so večeraj stavkali za četrto leto. Neobčičajno, simbolično stavko, ki je bila od 12.45 do 13. ure, so napovedala sindikalna tajništva vseh treh sektorjev podjetja (prevoznega, električnega in plinskega), včlanjenih v sindikalno zvezo CGIL, CISL in UIL, iz protesta zaradi grobe napada na člana sindikalne zveze s strani nekega predstavnika fašistične sindikalne organizacije CISNAL. Zrtev napada je bil mladi uslužbenec Acegata Luciano Delise.

Proti njemu se je zagnal sindikalist CISNAL Livio Cosciani, ki je bil svoj čas že prijave sodišču zaradi teptističnih in izjavnih izredov proti demokratičnemu sindikalnemu gibanju. Zaradi posledic napada je podjetje poslalo Deliseja v bolniško blagajno, napadalca pa prijavilo disciplinski komisiji, poleg tega je sam Delise vložil proti njemu sodno prijavo.

Demokratično sindikalno gibanje je, kot rečeno, nemudoma reagiralo na ta ponovni primer izjavnosti. Poleg organiziranja stavkove akcije je izdalo letak, v katerem poziva delavce naj okrepijo budnost in e-notnost, da bodo lahko učinkovitejši in koreniteje preprečevali vsakršni fašistični izred. Obenem jih poziva naj strejno svoje vrste okrog sindikalnega gibanja v obrambo demokratičnega vrednot.

Vabimo vas, da obiščete **XXVI. MEDNARODNI GORENJSKI SEJEM V KRANJU** od 6. do 16. avgusta. VELIKA IZBIRA BLAGA ŠIROKE POTROŠNJE IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE. Sejem je odprt od 9. do 19. ure. Od 19. ure do polnoči pester ZABAVNI PROGRAM S PLEKOM

V OKVIRU ŠAGRE SARDEL

Drevi nad našim zalivom predstava umetnih ognjev

Izstreljevanje umetnih ognjev od 21. do 21.30 »La cameriera brillante« na Trgu Cavana

Nebo nad Tržaškim zalivom bo drevi zarezalo v raznobarni svetlobi umetnih ognjev. V tridesetminutnem sporodu, od 21. do 21.30, se bodo visoko nad morje dvigali ognji vseh barv in oblik in se bodo na nebu kombinirali in se združevali v najrazličnejše figure.

Svojo vrlino v tej nedvomno težki in nevarni umetnosti bodo pokazali tehniški videmski skupine «La Pirotecnica». Kot je že v navadi, si bodo številne družine poiskale dobro mesto, od koder bodo lahko čim bolj sledile izstreljevanju, padanju in dogovarjanju umetnih ognjev. Veliko se jih bo zbralo kar na nabrežju, kajti ognje bodo izstreljevali z valobrana izpred stariške pristanišča, mnogi pa si bodo poiskali primerno opazovališče na področju Kontovela, Obeliska ali Razklanega hriba, od koder je predstava barv še posebno očarljiva.

Umetne ognje bodo izstreljevali še jutri in v nedeljo, vedno ob isti uri. S svojim programom se bodo jutri predstavili pirotehniški skupine «Antonio Gardin & Figli», medtem ko bodo v nedeljo na vrsti gostje skupine «Ape» iz Ferrare.

Okvir današnjega, jutrišnjega in nedeljskega večera bo šagra sardel, ki jo tudi letos priraja avtonomna letovišcarska in turistična ustanova iz Trsta s sodelovanjem zadruge ribičev naše dežele. Šagra se bo vsak večer pričela ob 19. uri in se bo zavlekla tja do polnoči. Sredi pomola Pescheria bo postavljena dolga štiridesetmeterska miza, kjer si bodo obiskovalci lahko zbrali razne ribje specialitete. Za vse tri večere so pripravili dvanajst stotov sardel in drugih rib ter školjki, več hektolitrov domačega vina, polento in domač kruh. Sardel bodo pripravljali na žerjavici, sardone pa bodo curli in jih nato polili s kisom in jim dodali čebulo.

Za obiskovalce šagre bo danes in jutri igrali karakteristični ansambel, v nedeljo pa bo nastopila godba na pihala «Refolo» iz Skednja. Vse tri večere (ob 20. uri) bo nastopila tudi godba na pihala «Giuseppe Verdi», ki bo na Trgu Unità priredila enourni koncert.

Po zaključku sporeda umetnih ognjev (ob 21.45) bo gledališka združba Furlanije - Julijske krajine na Trgu Cavana predstavila zabavno Goldonijev delo «La cameriera brillante» v režiji Fulvia Tolussa in Alberta Cagnarlija. Vstop bo vse tri večere prost.

Ansambel «New Platters» odjedoval nastop v Trstu

Tako pričakovani koncert «Včeraj i danes» slavne ameriške ansambela «New Platters», naslednika legendarnih «Plattersov», je šel po vrsti. Kvintet temopolitnih umetnikov bi moral sinoči nastopiti na Gradu sv. Justa, a je večeraj dopoldan priredil mladi 21-letni pevki «New Plattersov», Sybilii Thomas. Do omenjenega incidenta, zaradi katerega je ameriški ansambel prekinil svojo turnejo po Italiji in Evropi, je prišlo med koncertom v Riminiju.

Montažne hiše škofjeloske Jelovice za Furlanijo

Gradbeno podjetje Luigi Tacchino iz Gorice je naročilo 300 montažnih hiš za prebivalce potresnega področja pri podjetju Jelovica iz Slovenije. Jelovica si je nabrala potrebne izkušnje ob priliki potresa v Skopju, in kasneje ob potresu v Sloveniji. Škofjelosko podjetje bo za sedaj, davilo 165 montažnih hiš za skupno vredno ene milijarde lir, ki jih bodo namestili že drugi teden. Verjetno bo temu naročilo sledilo v kratkem še drugo za isto vrsto. Montažne hiše, ki jih dobavljata Jelovica, so z dvema ali s štirimi stanovanji.

Predstavnika ameriških sindikatov Howard Molissan ter Irving Brown, ki sta v teh dneh priselila na obisk v našo deželo ter prinesla denarni prispevek ameriških delavcev za pomoč pri obnovi Jelovice, so z dvema ali s štirimi stanovanji.

Skuteristi povozil otroka in zbehal. Pred sladoletarno Zampolli v Drevoredu XX. septembra, kjer je promet preprečeval, je večeraj popoldan neki mladenič povozil triletnega otroka, potem pa je poskušal zbežati. Neki moški, ki je bil v bližini, je urno skočil za mladim brezvestnežem in ga je s silo zadržal. Zahteval je, naj mu pove ime, dalj pa ga zadržati ni uspelo. Na vsak način je fant dejal, da se imenuje Dario Iozzo in da stanuje v Ul. Valdivina.

Otrok, 3letni André Vitti iz Devina 72/R, ki se je sprehajal po drevoredu z materjo Annamarjo, se je udaril v glavo in zadobil lažje poškodbe po vsem telesu. V bolnišnico ga je odpeljala njegova mati, ki je tudi obvestila tamkajšnjo policijo o omenjenem dogodku. Triletnega otroka so sprejeli na nevrokirurški oddelku s prognozo okrevanja v mesecu dni.

dagoških namenih otroških vrtcev, o demokratični strukturi šole in dinamični socializacije, naslednjega dne pa bo dr. Savorelli predaval o programiranju, dr. Caselli pa o raziskavi ambience.

30. avgusta bo ob 8. uri pismena naloga o teh argumentih, 6. septembra pa urni izpit.

Poziv učiteljem

Didaktična ravnateljstva osnovnih šol na Tržaškem vabijo začasne učitelje z imenovanjem za nedoločen čas, da si čimprej ogledajo sezname za prestop v stalež (nadstevilni), ker potече čas za prizive 15. avgusta. Sezname so na oglasni deski šolskega skrbništva v Trstu. Dokončno in brez priziva bodo objavljene 31. avgusta.

Potovalni urad AURORA

priridi od 21. do 26. avgusta, od 26. do 31. avgusta in od 31. avgusta do 5. septembra

LETOVANJE NA KRKU

Vežnja in polni penzion 50.000 lir. Vpisovanje pri potovalnem uradu «Aurora», Ul. Ciccone št. 4, tel. 60.261.

Včeraj-danes

Danes, PETEK, 13. avgusta LILIJANA. Sonce vzide ob 6.03 in zatone ob 20.16 - Dolžina dneva 14.13 - Luna vzide ob 21.33 in zatone ob 9.40. Jutri, SOBOTA, 14. avgusta DEMETRIJ.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 26,9 stopinje, najnižja 17,2 stopinje, ob 19. uri 22,2 stopinje. Zračni pritisk 1014,4 mm rthlo pada, veter 5 km na ur severovzhodnih, nebo 3/10 pooblačeno, vlaga 70 odstotna, morja rahlo razgibano, temperatura morja 22 stopinj, padavine v zadnjih 24 urah 0,6 mm dežja.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 12. avgusta se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 13 oseb. Umrli so: 75-letna Iolanda Fabbro por. Deste, 73-letni Ivan Turk, 73-letni Olivio Villatora, 88-letna Anna Dudine vd. Degrassi, 74-letni Mauro Del Monte, 84-letni Matteo Cecco, 55-letni Gaetano Chiarenza, 79-letni Aldo Divari, 81-letna Gioseffa Coretti, 90-letna Ersilia Soffici vd. Bordin, 76-letna Gisella Destradi vd. Bogni, 72-letni Martin Mario Stubelj, 72-letni Giuseppe Francesc.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 18. ure) Godina - Patuna, Campo S. Giacomo 1; de Lettenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30) A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina All'Gee, Ul. Ginnastica 6; Chiari Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčinje: tel. 211-001; Proseki: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Selslan: tel. 208-197; Zavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

TECAJI VALUT V MILANU

DNE 12. 8. 1976 Ameriški dolar: debeli 835.-, drobni 828.-. Funt sterling 1492.-. Švicarski frank 334.-. Francoski frank 166.-. Belgijski frank 20.25. Nemška marka 327.-. Avstrijski šiling 46.-. Kanadski dolar 830.-. Holandski florint 809.-. Danska krona 133.-. Švedska krona 184.-. Norveška krona 145.-. Drahma: debeli 21.-, drobni 22.-. Dinar: debeli 40.-, drobni 40.-.

MENJALNICA vseh tujih valut

Dne 12. avgusta nas je za vedno zapustil naš dragi Martin Stubelj. Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 14. t.m., ob 17. uri iz hiše žalosti, Mali Repen št. 11. Zalujoči: žena Lojzka, sin Milan, hči Grozdana, brat Franc in drugo sorodstvo. Mali Repen, 13. avgusta 1976 (Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

MARTIN STUBELJ

Dne 12. avgusta nas je za vedno zapustil naš dragi Martin Stubelj. Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 14. t.m., ob 17. uri iz hiše žalosti, Mali Repen št. 11. Zalujoči: žena Lojzka, sin Milan, hči Grozdana, brat Franc in drugo sorodstvo. Mali Repen, 13. avgusta 1976 (Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

Gledališča

Festival operete 1976 v gledališču Rossetti. Z drevislavo premiero dela Paula Abrahamov «Ples v Savoyu» se bo zaključil letošnji zelo uspešen festival operete. Ponovitev si bodo sledile vse do 22. avgusta. Dirigent bo Tamas Breiter, režija pa je Gina Landija, ki si je zamislil tudi koreografijo. Orkester in zbor, ki ga vodi Andrea Giorgi, gledališča Verdi, ki bo predstavilo tudi lastno baletno skupino. V Abrahamovem delu bodo nastopili Antonio Bevacqua, Fiorella Pediconi, Aniko Felföldi, Sandro Massimini, Riccardo Peroni, Anita Bartolucci, Gianfranco Saletta, Orazio Bobbio, Fulvia Gasser, Maria Gabriella Pavania, Giorgio Valletta, Gabriele Villa in Stefano Cergoli. Vstopnice so na razpolago pri osrednji blagajni, Pasaža Protti 2, tel. 36-372.

«LA CAMERIERA BRILLANTE» Carla Goldonja. Režija: Fulvio Tolusso - Alberto Cagnarli. Igralca: CARLO BAGNO in MARINA DOLFIN. Drevi, jutri in v nedeljo ob 21.15 na Trgu Cavana. VSTOP PROST

Kino

MIRAMARSKI PARK - «Lanci in zvoki» - Predstavi: ob 21.00 «Cesaraki sen v Miramaru» (v italijanski); ob 22.15 «Der Kaisertraum von Miramar» (v nemščini). Ariston 21.30 «Ucciderei Billie Kid». Robert Redford. Barvni film. Mignone 16.00 «Rosolino Paternò soldato». Nino Manfredi. Barvni film. Nazionale 16.30 «La casa sulla collina di paglia». Preprovan mladini pod 18. letom. Barvni film. Grattacielo 16.30 «Il terribile ispettore» Paolo Villaggio in Agostina Belli. Barvni film. Fenice Zaprti zaradi počitnic do 14. avgusta. Excelsior 16.30 «Come cani arrabbiatis». Jean Pierre Sabagh. Anna Rita Grapputo in Paola Senatore. Preprovan mladini pod 18. letom. Eden

V POGOVORU Z ODGOVORNIM TEHNIKOM

Pobude konzorcija kraškega vodovoda za obnovo prizadetega območja

Končana dela v Moggiu - Pred delovno akcijo v občini Barde

Minilo je več kot tri mesece od tragičnega potresa 6. maja, ki je prizadel Furlanijo-Juljsko krajino. Ko delamo obravnavane najrazličnejše pobude v korist prizadetemu prebivalstvu, se moramo spomniti tudi naših ljudi, slovenskih organizacij in javnih ustanov, ki delajo v naših občinah. Nedvomno spada v ta okvir tudi pobuda konzorcija kraškega vodovoda, ki oskrbuje z vodo devinsko-nabrežinsko, zgornjsko in pentabarsko občine. Da bi zvedeli kaj več, smo se zglasili na upravi kraškega vodovoda, kjer nam je tehnični vodja geometer Marcello Fabris povedal, da je konzorcij dvanajst dni po potresu poslal v Osoppo ekipo s prostovoljci in uslužbenci sled nje, da so pomagali pri obnovi vodovodnega omrežja. V tej prvi akciji si je oseba kraškega vodovoda nabralo dragocene izkušnje, saj je povsod vladala precejšnja zmeda, primanjkovalo je načrtovanje, do izraza je prihajala predvsem neutrudna volja proburati čimprej prizadetemu prebivalstvu. Po teh izkušnjah je konzorcij kraškega vodovoda sklenil, da pride na načrtovanje pobude. Zato se je obrnil na uprave treh občin, da bi pomoč prizadetemu prebivalstvu uskladili s pobudami kraškega vodovoda. Občine niso dale dovolj jamstev, da sprejmejo to pobudo, zato je konzorcij z denarjem, ki so ga nabrali uslužbenci devinsko-nabrežinske občine, pričel z delom delovno akcijo, tokrat v Moggiu. Tri dni in sicer od 4. do 6. junija so prostovoljci in uslužbenci vodovoda namestili 170 m cevi z vsem potrebnim na nekem gradbišču, kjer bodo namestili montažne hiše. Končno je na skupščini kraškega vodovoda, 16. junija, prišlo do jamstev, sklenili so tudi, da se izvedeta dva posega: zaključek pričeti del v Moggiu in akcijo v občini Barde. Že drugi dan je delovna ekipa ponovno šla v Moggio, kjer je na podlagi vsote, ki jo je namenila devinsko-nabrežinska občina (približno dva milijona lir), pričela z deli. Vodovod je imel s seboj tudi bager z upravljavcem, ki ga je dal na razpolago za simbolično vsoto zasebnik Sergio Pacor iz Trizice. Po pripravi 400 m jaska, so namestili 300 m 80-milimetrove cevi z vsemi priključki in zapornimi ventili. To delo je spadalo v predvidene infrastrukturne za namestitev montažnih hiš in za opremljanje vodovodnega omrežja. Snovno vodovodno omrežje je bilo izvedeno, kjer bodo zgradili ljudske hiše.

Ob povratku iz Moggia so se zglasili v Bardu, da bi proučili položaj in napravili potrebne načrte za usklajevanje pobud. V Bardu bo za ureditev vodovoda potrebni več ljudi, manj pa materiala, prav tako bo nemogoča raba mehaničnih sredstev. Kraški vodovod pa potrebuje denar, ki so ga dale na razpolago občine in kmečka posojilnica v Nabrezini, da lahko prične z deli v Bardu.

S tem je bil končan pogovor o strogo tehničnih problemih z geometrom Fabrisom in prešlo se je na bolj široke probleme v zvezi s pobudami kraškega vodovoda za opremljanje pobud. Fabris je poudaril pomembnost pobud, saj so bili prvi v deželi, ki so imeli za cilj obnovo. Dela v Moggiu se danes obrestujejo, saj je zemljišče, kjer je delal tudi kraški vodovod, med prvimi usposobljenimi zemljišči za postavitev montažnih hiš. To pa je bilo mogoče tudi zaradi sposobnosti in jasnega pogleda odgovornega za tehnični urad v občini Moggio. V nadaljevanju je izjavil, da morda izpadejo pobude kraškega vodovoda v primerjavi z drugimi pobudami manj pomembne, a treba je upoštevati, da

je delovna zmogljivost in celotno letno poslovanje kraškega vodovoda majhno, in bi bila taka primerjava neumestna, saj je v odstotkih bilo delo kar precejšnje. Delavci in prostovoljci so se nesebično trudili, da bi bili čimbolj uspešni zaradi česar je prišlo kdaj pa kdaj do nerodnosti, a izkušnje, ki so si jih pridobili, so v življenju nenadomestljive, lahko pa so ponosni na končne rezultate.

Težji je bil pogovor o stroških, ki jih je imel v teh akcijah do sedaj vodovod. Nekritični je skoraj 2 milijona lir, razumljivo je, da imajo občine precejšnje težave pri izplačilu obljubljenih vsot, a če bi bili postopki hitrejši, bi bilo danes opravičeno, da se delo v danem trudu, saj je iz dneva v dan težje dobiti prostovoljce, vodovod pa lahko nameni bodočim akcijam le omejeno število delavcev. Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da pobuda v Bardu zahteva predvsem delavce, Fabris pa upa, da se bodo prostovoljci še vedno ozvali, saj je zima že pred vrati in morajo biti dela čimprej dokončana.

V ORGANIZACIJI KMETIJSKE ZADRUGE IN PD TABOR

Danes se bo na Opčinah začel tradicionalni «Kmečki tabor»

Prireditev se bo zaključila v nedeljo

V Prosvetnem domu na Opčinah je že vse pripravljeno za današnje odprtje 18. kmečkega tabora. Tradicionalno velikomarmensko prireditev bo ob 19. uri odprl član upravnega odbora tržaške Kmetijske zadruga, ki je v sodelovanju z operativnim prosvetnim društvom Tabor organiziral praznik naših kmetovalcev. Kmečki tabor se bo nadaljeval jutri, zaključil pa se bo v nedeljo.

Ob velikem šmarju je tako tudi letos Kmetijska zadruga, kljub velikim težavam zaradi prostora, saj so v Prosvetnem domu v polnem teku popravilna in gradbena dela, nudila našim kmetom možnost, da se srečajo, se sestanejo, se spoznajo in izmenjajo izkušnje. Prav v tem je velik pomen prireditve. Snovno vodovodno omrežje je bilo izvedeno, kjer bodo zgradili ljudske hiše.

Čeprav bo letos prostor namenjen taboru manj obsežen, to ne bo preprečilo izvedbe vsakoletne razstave in se ma kmetijskih strojev in orodij. Naši kmetovalci si bodo tako lahko ogledali razne vrste traktorjev, kosilnic, žag, posoda za pridelovanje vina, ki so jih v prejšnjih dneh s tovarnjakom Kmetijske zadruga prepeljali na Opčine (na sliki) in jih namestili v dvorani Prosvetnega doma.

V prejšnjih letih je bila ena izmed osrednjih točk velikomarmenskega praznika kmetov okrogla miza, na kateri so razpravljali o problemih kmetijstva. Letos bo okrogla miza odpadla, namesto nje pa bo v nedeljo popoldne predstavitev študije o zgodovini slovenskega združništva v naših krajih in razprava s slovenskimi študenti ekonomske fakultete, ki je sicer napisana v italijanski, ker so študentje pripravili za tržaški inštitut za zgodovino ekonomije, udeležilo veliko številno ljudi, saj problem ne zanima le slovenske zadrugarje, temveč vse, ki se ukvarjajo z gospodarstvom.

Nedeljski popoldan bo namenjen zgornjsko-nabrežinski Ljuzeta Furlaninu, ki se bo predstavil s koncertom

Zopet odprt kompleks Mare Pineta v Sesljanu

V Sesljanu so pred dnevi ponovno odprli turistični kompleks Mare Pineta. Pred časom so namreč 2.000 m² organi odredili zaplombo kompleksa, ker so ugotovili, da so ga zgradili brez ustreznega gradbenega dovoljenja. Dovoljenje za ponovno odprtje in uporabo bazena in drugih objektov je izdala devinsko-nabrežinska občina, potem ko so lastniki Mare Pineta plačali globo v višini 24.800.000 lir. Medtem se nadaljuje preiskava o protizakonitih gradnji nekaterih hiš, v katero je vpletenih 8 oseb.

Ob tržaški trgovinski zbornici se je začelo vpisovanje za mesta po morskem posrednikovi. Rok za vlaganje prošnje zadnje 30. septembra letos. Vsi zainteresirani se za podrobnejše informacije lahko obrnejo na tajništvo komisije pri trgovinski zbornici.

Nalezljive bolezni v tržaški občini

Prejšnji teden so v tržaški občini ugotovili šestnajst primerov nalezljivih bolezni. Iz poročila občinskega zdravstvenega urada je namreč razvidno, da so v obdobju od 2. do 8. avgusta zabeležili po en primer gastroenteritisa, mononukleoze, ošpic, noric, osovskega kašlja ter salmoneloze, štiri primere nalezljive vnetja priušesne slinavke ter po tri primere srbice (vse tri izven občine) in nalezljivega vnetja jeter. Eden od teh je imel smrtne posledice.

Obvestilo vinogradnikom

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo obvešča vse vinogradnike, proizvajalce in trgovce, da so dolžni prijaviti vino, ki ga imajo v zalogi dne 31. avgusta vsakega leta. Prijavo je treba oddati, kot običajno, pri pristojni občinski upravi v roku od 1. do 6. septembra. Obrazci, na katerih je treba napisati prijavo, so že na razpolago pri pristojnih občinah. Ob tej priložnosti opozarjamo, da ne bo dovoljen za oddajo prijave nikakršen podaljšek roka.

Kdor prijave ne bo predložil, bo v smislu člena 83. OPR številka 162 iz leta 1975, kaznovan z globo od 100.000 do 1 milijona lir ter z objavo obsodbe v dveh dnevnikih. Priporočamo oddajo prijave v času med prvimi in šestimi septembrom letos.

PREFEKT SE JE SESTAL S ČLANI ZDRAVSTVENEGA ODBORA

Na prefekturi ocenili sedanji zdravstveni položaj na Goriškem

Lestvica higiensko-zdravstvenih problemov, ki čakajo na takojšnjo rešitev

Higiensko-zdravstveni položaj v goriški pokrajini je bila tema pogovora na prefekturi, kjer so se s prefektom Antoninom Barrassom sestali člani pokrajinskega zdravstvenega odbora.

Zdravstveni položaj na Goriškem je v zadnjem času postal izredno težavna tema, še posebno po dogodkih v Gradcu, kjer je več kot 2.000 oseb obolelo zaradi vnetja črevesja. Zaskrbljenost občanov pa so podkrepile novice iz drugih krajev Italije, kjer so ugotovili nekatere primere salmoneloze in hudega vnetja jeter. Kot smo že poročali, se je alarmističen položaj v Gradcu izkazal za neresničen, saj so po številnih pregledih ugotovili, da ne gre za virusna obolenja. Vnetje črevesja je namreč poletel na dnevnem redu, še posebno v krajih, kjer prihajajo ljudje iz raznih mest in držav.

O tem ter o drugih vprašanih higiensko-zdravstvenega značaja je poročal pokrajinski zdravnik dr. Bruno Gregorij. Le-ta je poročal tudi o odgovornostih na zdravstvenem področju, ki jih je pred kratkim sprejela država.

Ob nadaljevanju sestanka pokrajinskega zdravstvenega odbora so sestavili prednostno lestvico vprašanj, ki jih bodo morali v najkrajšem času rešiti. V Trzinu bodo ustanovili konzorcij za zdravstvena in socialna vprašanja, v Štaranu in Mušu bodo uresničili občinski higienski pravilnik, v Gradcu bodo izdali pravilnik za brivnice in frizerske salone. Porodniški ambulanci bodo posodobili v Foljuni-Sredipolju, v Ronkah pa bodo uredili pravilnik za občinsko klavnico. Kar zadeva Gorico, bodo tu uredili več stvari. Izdali bodo pravilnik za glavno tržnico ter za prodajalne z ribami. V občinski klavnici bodo postavili večje hladilnike. To delo bo opravila družba Mariter.

Včeraj se je mudil v Trzinu, na povabilo upravnega sveta občinskega podpornega zavoda, deželni odbornik za delo Dal Mas. Z upravitelji tržaške občine ter vodstvom podpornega zavoda se je pogovarjal o možnosti za ureditev in razširitev doma za ostarele v Ulici Concordia, ob finančni podpori dežele. Upravitelji so deželnega odbornika tudi seznanili s finančnimi težavami zavoda.

Urnik trgovin za veliki smaren

Ob velikomarmenskih praznikih, bodo trgovine v Gorici poslovale po naslednjem urniku. Jutri, 14. avgusta: trgovine bodo odprte po običajnem urniku. Nedelja, 15. avgusta: vse trgovine bodo zaprte; v jutranjih urah bo odprta le dežurna cvetličarna. Ponedeljek, 16. avgusta: vse trgovine bodo zaprte; v jutranjih urah bodo odprte pekarnice in mlekarne. Brivnice in frizerski saloni bodo v soboto odprti ves dan; zaprti pa bodo v nedeljo, ponedeljek in torek.

Zanimive prireditve v Gradcu

Tudi letos bodo v Gradcu priložnosti številnim turistično-kulturnim prireditvam, ki jih že več let prireja krajevna turistična ustanova. Namen teh prireditev ob koncu avgusta je predvsem ta, da bi v Gradcu prišlo čimveč turistov ter da bi se poleg prireditve ogledali še druge zanimivosti mesta ob Soči. V okviru teh manifestacij spada

tudi ptičji sejem, ki ga bodo odprli v nedeljo v občinskem parku. Kot običajno bomo imeli priložnost občudovati razne vrste domačih in eksotičnih ptic. V jutranjih urah bo na vrsti tekmovalje v pitjeju. Vedno v občinskem parku bodo odprli razstavo psov, risb osnovnošolskih in srednješolskih otrok, kmečkega orodja ter fotografije.

Do janskega leta so v Gradcu prirejali tekmovalje v konjskem športu. Letos tekmovalje ne bo, nadomestil pa ga bodo z odprtjem delne galerije Luigi Spazzapan, ki bo prav tako privabila veliko obiskovalcev.

Hladno in deževno

Vreme se nikakor ne bo spametovalo. Nad njim začnemo obupavati po značaju celo najbolj prepričani optimisti. Razočarali so se celo nad statistikami. Po številkah, ki so jih vremenoslovci leto za leto beležili in sestavili statistike, je 10. avgust najtoplejši dan v letu. In ste videli,

kako jo je deseti avgust letos zagodel vremenarjem. Se ena taka, pa bodo svoje podatke morali popraviti. Ob takšnih vse preje kot razveseljivih novicah se pripravljamo na velikomarmenske praznike. Letošnji bodo za dan krajši, ker epadejso na nedeljo. Toda slabo vreme ustaljenih poletnih navad ni spremenilo. Kolektivne počitnice normalno trajajo, prav tako tudi dopusti po uradnih navočinah in manje pritrilni napis: Zaprt od ... do ... Že pred smarom je zaprti veliko trgovin, še več pa jih bodo zaprti po 15. avgustu. Tako je bilo vedno in zakaj naj bi bilo letos drugače, dežju navkljub.

Povratek otrok z Gorij

Jutri popoldne se bo vrnila v Gorico skupina otrok, ki je letovala v Zgornjih Gorjah pri Bledu. Avtočanje ni bilo možno zaradi tajnikove odsotnosti. Kakor smo izvedeli, je zaradi počitnic odsoten tudi pokrajinski tajnik KPI Tullio Paiza, že po prejšnji je odšel na počitnice pokrajinski tajnik PSI Mario Del Ben. Potemkaj ni pričakovali, da bi pogovori o sestavi programa in večini kaj prida napredovali pred šmarenskim praznikom.

GOBARSKA SEZONA DOSEGLA VIŠEK

Na goriškem pokritem trgu prodajo dnevno od 4 do 5 stotov gob

Prinašajo jih gobarji s Krasa, iz Vipavske doline in celo s Tolminskega

Gobe, dragocena poslastica, na goriški trznici.

Goriški pokriti trg je že nekaj dni bogato založen z gombi. Dnevno jih prodajo v tem času od 4 do 5 stotov. Povečani jih na trg prinašajo gobarji iz Jugoslavije. Kot nam je povedal občinski funkcionar na zelenjadnem trgu Bregant, je gob izredno veliko po vsem Krasu.

«Pravijo mi, da jih je vse polno od Zagreja, kjer se Kras začneja, pa vse do Dobrovnice. Moram pa povedati, da jih je zelo veliko tudi v Vipavski dolini in da jih prinašajo celo s Tolminskega.»

V začetku gobarske sezone jih je bilo na trgu samo kakšnih 70 do

80 kilogramov na dan, in to predvsem zaradi tega, ker so bile gobe manjše. Največ je jurčkov in jordanek. Nekateri primerki so tako veliki, da celi ne bi šli v lonec.

Naravno je, da po gobah sedaj na veliko sprašujejo gospodinjice in tudi trgovci na debelo. Goriški trg je znan po gobah, kadar je sezona, zato se vsako jutro pripelje v Gorico tudi nekaj prekupevalcev s kombiji, ki pa kupijo večje količine in jih odpeljejo v Videm, Pordenon in v razne kraje Veneta. Včeraj, denimo, se je v Gorico pripeljal celo prekupevalec iz Catanie. Kakšne so cene? Kot so nam povedali na trgu, so dvojne: zgodaj zjutraj — gobarji so na trgu že okoli 5. ure — so jih na debelo prodajali prekupevalcem tudi po 500 lir, največ pa po 1.000, kasneje v nadrobni prodaji pa tudi po 2.000 in celo 3.000 lir. Najdražje so pa še zaprte jordanke, ki jih sladkoscijci jedo v solati.

Včeraj popoldne je bilo v kotu, kjer so gobarji razstavili svoje blago, najbolj živahno, veliko bolj kot pri stojnicah s sadjem in zelenjavo. Delno zaradi tega, ker gre za novost, ob kateri se marsikomu poraja radovednost, delno pa tudi zaradi kupčije. Ko smo se zapletli v pogovor z gobarico in jo vprašali, odkod blago, je skopo odgovorila: iz Jugoslavije. Ko smo silili vanjo, je bila v pogovoru velika, je popustila in povedala, da so gobe z Vipavskega. Toda iz katerega kraja na Vipavskem, smo vtrajali, toda kraj ni povedala. Kako pa naj bi izdala kraj, kjer rastejo jurčki, veliki kot dežniki, ko vsak od njih tehtaja skoraj kilo. Pet takšnih pa je «zrna» v žepu.

«Včasih je bil tudi Panovec poln gob, pojasnjuje Bregant. Spominjam se še, ko so jih iz tega gozda prinesli v Gorico na trg tudi po 2-3 stote, danes pa je veliko, če jih prinesejo 2) kg. Takšno osiromašenje gozda je pripisati kriminalnemu ravnanju z gombi. Zato vas prosim, če opozorite gobarje in tiste, ki se obnašajo tako, da bo tudi za naslednja leta dovolj blaga. Predvsem jih opozarjamo, naj ne pobirajo gob s koreninami. Ko se odpravljajo v gozd, naj imajo pri sebi nož in odredbe precej drugačni od ocen, ki so jih napravili ob koncu junija. Ljudje ne verjamejo več obljubam in zaupajo domače kraje. Vsek dan izdajo na videmski kvesturji nekaj deset potnih listov za prekomorske dežele. Koliko ljudi pa se je iz gozda v deželo skupnega evropskega tržišča je težko ugotoviti.

POLITIČNI TAJNIKI SO NA POČITNICAH

Doslej še nobenih stikov za sestavo odbora na pokrajini

Predsednik Gennaro Compagnone se zaveda težav, katerim gre nasproti

Predsednik pokrajinske uprave Gennaro Compagnone, ki je bil v nedeljo zvečer izvoljen na vodstvo krajevne ustanove z glasovi vseh strank ustavnega loka, da bi preučil možnosti za sestavo odbora na podlagi široke podpore ustavnih strank, doslej ni imel uradnih stikov s strankami. Eno prvih dejanj, ki ga je novi pokrajinski predsednik imel za nujnega, so bili stiki v sedanjem občutljivem političnem trenutku, je temeljit posvet s svojimi tovariši v stranki. Na sestanku, ki ni imel formalnega značaja, čeprav so mu prisostvovali vsi vodilni politiki v pokrajinski federaciji, so analizirali notek pokrajinske seje in stališča, ki so jih zagovarjale posamezne stranke.

Kakor nam je povedal predsednik Compagnone, se od nedeljske seje pokrajinskega sveta pa vse do večera ni nič spremenilo v zadržanju strank, kar pomeni, da ni nastopil še noben nov element in da ima pred seboj še vse stike, ki jih namerava začeti na bilateralni podlagi.

Prve stike išče novi predsednik s pokrajinskim tajnikom krščanske demokracije Brunom Longom. Srečanje ni bilo možno zaradi tajnikove odsotnosti. Kakor smo izvedeli, je zaradi počitnic odsoten tudi pokrajinski tajnik KPI Tullio Paiza, že po prejšnji je odšel na počitnice pokrajinski tajnik PSI Mario Del Ben. Potemkaj ni pričakovali, da bi pogovori o sestavi programa in večini kaj prida napredovali pred šmarenskim praznikom.

Mirenski pevci drevi v Ronkah

V Ronkah bo drevi gostoval, v okviru poletnih prireditev, moški zbor iz Mirna, ki ga vodi Anton Klancič. Za nastop, ki bo ob 20.30, vlada v Ronkah precejšnje zanimanje. Jutri zvečer, prav tako ob 20.30, pa se bo občinstvo predstavilo harmonikarski oktet iz Nove Gorice.

Trčenje na križišču v Jamljah

Do lažjega trčenja je prišlo včeraj v Jamljah, na odcepu ceste za mejni prehod. Trčila sta avto fiat 500, gorisrke registracije, ki ga je upravljal 30-letni finančni stražnik Guido Ferrigno in avto znamke bmw 2800, tržaške registracije, ki ga je vodil 49-letni Antonio Di Drusco iz Trsta.

Pri nesreči se je poškodoval le voznik fiata 500, ki so ga sprejeli v tržaško bolnišnico s prognozo okrevanja v dveh tednih.

Sportno društvo Juventina iz Štandreza

TRADICIONALNO ŠAGRO

Ki bo danes, jutri, v nedeljo in ponedeljek na domačem nogometnem igrišču.

- Spored:
 DANES ZVEČER tek v vrečah;
 JUTRI tekmovalje v briškoli;
 v NEDELJO ples;
 v PONEDELJEK izvolitev letopice Juventine ter mistra 1976.
Vabljeni!

Včeraj - danes

Iz goriškega maticnega urada

ROJSTVA Massimiliano Spina, Luca Ruggieri, Diego Carbonella, Fiorenza Vescovi, Veronica Polmonari, Francesca Polmonari, Majda Klemes, Natasha Dotto. SMRTI: 82-letni upokojenec Elia Marchesini, 87-letni upokojenec Edoardo Antonelli, 88-letna gospodinja Santa Gradolato vd. Valmasori, 87-letna gospodinja Anna Maria Stabile vd. Pozzari.

DEZURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 28-79.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna Centrale, Trg republike 26, tel. 72-341.

IZ POROČILA POVELJSTVA

V treh mesecih karabinerji aretirali 291 oseb v F.-J.k.

Poleg redne dejavnosti tudi pomoč po potresu prizadetemu prebivalstvu

Poveljstvo videmske legije karabinerjev je objavilo poročilo o delovanju v zadnjih mesecih. V treh mesecih maj - julij (podatki se nanašajo na celotno področje Furlanije - Juljske krajine) so aretirali 291 oseb. Od teh so 159 aretirali, ko so jih zalotili pri kaznivem dejanju, 132 pa so jih prijavili na podlagi zapornih nalogov. Zaradi najrazličnejših prekrškov so v tem obdobju objavili sodbu kar 1.192 oseb, zaplenili pa so tudi precejšnje količine naravnega blaga, ki je vredno približno 600 milijonov lir.

Poleg preganjanja kriminalne dejavnosti pa opravljajo karabinerji tudi nadzorstvo prometa na cestah. Zaradi najrazličnejših prekrškov so v treh mesecih naložili kar 13.991 glob, 1.465-krat pa so posežovali ob prometnih nesrečah. Odvezli so tudi 285 voznikov dovoljenj. V zadnjem trimesečju so se karabinerji izkazali tudi v nujenju pomoči po potresu prizadetemu prebivalstvu v Furlaniji. Poskrbeli so tudi za zaščito zasebne lastnine na prizadetem področju.

Kino

- Gorica
VERDI 17.00 «Matrimonio di gruppo». Prepevadan mladini pod 18. letom. Barvni film.
CORSO 17.00-22.00 «Vai sbirro». L. Ventura. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.30-22.00 «Tabor: re dei roboti».
CENTRALE Zaprti
VITTORIA 17.00-22.00 «Amore mio scaldami». S. Julien, T. Marseau. Mladini pod 18. letom prepevadan. Barvni film.
Tržič
EXCELSIOR 17.30-22.00 «Amici miei». Barvni film.
PRINCIPE 18.00-22.00 «Nude per l'assassino». Barvni film.
Nova Gorica in okolica
SOCA «Vse dokler ne ubijem tujde tebe». Ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.
SVOBODA «Zlomljena krila». ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.
DESKLE «Charly gasilac». ameriški barvni film ob 20.00.

NOVI ROGAŠKI ZDRAVILNI VRELEC
DONAT
MAGNEZIJEVA
PRIRODNA MINERALNA VODA

OSMICA
Anton Škerk - Kontovel 235 - toči belo in črno vino.
Mali oglasi
PRIZNANO podjetje v Trstu išče vajenka za prodajalno pohištva in vajenca za mizarško delavnico. Telefonirati na št. 54-390 ob urniku odprtja trgovin.

TEŽAVE V ŠOLSTVU
V videmski pokrajini kar 750 poškodovanih učilnic
Kako zagotoviti reden začetek pouka za skoraj 6000 dijakov

Obnova porušeni krajev v Furlaniji - Juljski krajini le ni stekla tako hitro, kakor so napovedovali. Do sedaj je bilo kup obljub, dosti manj pa je bilo dejanj. Se pred zimo, ko se bodo začele težave zaradi vremenskih razmer, se bodo morale oblasti spoprijeti z zelo težkim vprašanjem. Naravna nesreča 6. maja je samo v videmski pokrajini onesposobila 750 učilnic, kar pomeni, da je skoraj šest tisoč dijakov ostalo brez ustreznih šolskih prostorov. Kaže, da do sedaj oblastem še ni uspelo zagotoviti primernih prostorov. Izjema je samo v Čenti in Brdu, kjer posebna zidarska zadruga iz Carpia hiti postavljati dve montažni šoli. Če ne bo nepredvidenih zastojev, bodo dijaki lahko vstopili v nove prostore že 1. oktobra. Sicer pa si tudi šolske oblasti še zdaj niso na jasnem, kako bodo rešile težko vprašanje. Trenutno proučujejo tri predloge. Prvi predvideva izselitev šoloobveznih otrok v zavode, kjer bi imeli tudi potrebno opremo. Za ta predlog se ogreva tudi vlada v Rimu. Seveda pa z njim ne soglašajo predvsem starši, ki bi tako ostali skoraj za stalno ločeni od svojih otrok. Vlada je že nakazala deset milijard lir za kritje stroškov vzdrževanja in za nakup potrebne opreme. Drugi predlog, ki je bolj sprejemljiv za starše, predvideva prevoz otrok v kraje, kjer šolska poslop-

AVSTRIJSKE OBLASTI IN DRŽAVNA POGODBA

Niti na Gradiščanskem se člen 7 ne upošteva

Ukinjanje šol na škodo gradiščanskih Hrvatov - Izvajanja predsednika gradiščanskega Hrvatskega kulturnega društva - Avstrijske oblasti se trudijo, da bi pomagale tistim šovinističnim krogom, ki težijo po asimilaciji

Letošnji rekordi v žitni letini

Tudi letos so v Jugoslaviji imeli kar dobro žitno letino. Posebno se je izkazala Panonska nizina, to se pravi tisti del, ki mu pravijo tudi žitnica Jugoslavije. Samo v Slavoniji in Baranji so letos na 165 tisočih ha pridelali 86 tisoč vagonov pšenice, kar je le malo manj kot 60 stotov zrnja na ha pri družbenih posestvih, vtem ko so zasebniki imeli poprečje 45 stotov pšenice na ha.

V glavnem so vsi, zasebniki in družbena posestva na tem področju zabeležili velike rezultate, toda veliko družbeno posestvo in sicer industrijsko kmetijski kombinat «Osijek» je letos zabeležil izredne rezultate, saj je, kot je rekel njegov generalni direktor Ivan Špika, na površini 20.855 ha pridelal v poprečju 61,65 stoto zrnja na ha, kar je glede na veliko površino ne le jugoslovanski, pač pa celo svetovni rekord.

Ko že govorimo o rekordih, bomo navedli tudi letošnjega jugoslovanskega rekorderja in sicer zasebnega kmetia Časlava Nedeljkovića iz kraja Novi Karlovc, ki je letos dosegel nič manj kot 96 stotov pšenice na ha.

Zal se mu ta veliki uspeh ne bo štel kot rekord, ker bi bil moral dosegati tolikšno žetev vsem na površini dveh hektarov, vtem ko je svoj uspeh dosegel na poldrugem hektarju.

«Mlin na veter» ki bo «mlel» elektriko

WASHINGTON, 12. — Čez dve leti bodo dokončali gradbena dela pri največjem «mlinu na veter», kar jih pozna zgodovina. Gre za zares velikansko napravo, saj bodo lopute dolge trideset metrov. Čeprav je govor o «mlinu na veter» v tem «mlinu» ne bodo mlieli moke, pač pa bodo lopute pogonjale generator, ki bo proizvajal električni tok. Ko je govor o obsegu, o velikosti «mlina», bi človek mislil, da bo njegova proizvodnja zadoščala potrebam milijone ljudi, vendar, po njegovi zmogljivosti dovajala potrebni tok le 500 stanovanjem. Če pa upoštevamo dejstvo, da je poraba električne energije v ZDA razmeroma velika, bo «mlin na veter» proizvajal že kar precej električne toke.

«Mlin na veter» pa ne bo gradilo kako podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo električne toka, pač pa sta pred dnevi ameriška ustanova za vesolje NASA ter ameriška ustanova za razvoj energije ERDA sklenili medsebojno pogodbo za gradnjo poskusne «centrale» in sr načrte za gradnjo «mlina» izročili družbi General Electric, ki bo «mlin» postavila. Gradbeni stroški bodo stali sedem milijonov dolarjev, oziroma šest milijard lir v naši valuti.

Družbi se še nista dogovorili, kje bo svojevrstna električna centrala stala, toda iz načrtov se da razbrati, da se bodo lopute vrtele na 45 metrov visokem stolpu, da bodo lopute, kot smo že rekli, trideset metrov dolge, da se bodo zavrtle okoli osi po 30 do 40 krat v minuti in to pri vetru od 20 km na uro. Največjo zmogljivost pa bo «mlin» imel pri vetru 40 km na uro.

Največji dosedanj «mlin» na veter, k. je prav tako služil proizvodnji električne energije, je leta 1941 zgradilo podjetje Smith-Putnam. Loputi sta merili tedaj po 26,5 m oziroma skupno 53 metrov, skupna dolžina obeh loput nove naprave pa znaša, kot smo že rekli, 60 metrov.

Japonske ekonomske težave

TOKIO, 12. — Ena tistih dežel, ki se je pred nekaj leti, praktično pred začetkom energetske krize ponemela s svojim ekonomskim čudežem in sicer Japonska, prav ta dan preživlja hude ekonomske težave, ki so se spreminjale tudi v socialne težave. Letos konec junija so na Japonskem šteli skoraj pol milijona brezposelnih, kar je za sto tisoč oziroma za obilnih 11 odst. več kot prej. Te podatke je objavil statistični urad predsedstva vlade, ki je objavil še naslednje številke:

Death Race 2000

Ameriški film Paula Bartela «Death Race 2000» (Anno 2000 la corsa della morte; igrajo David Carradine, Simone Griffeth idr.), ki je bil komaj prikazan na tržaškem festivalu znamenitih fantazije, se je že tudi v Trstu pojavil v kinematografiji.

Producent filma je uveljavljeni režiser Roger Corman, mojster grozljivk, ki je tudi pomembna osebnost kot producent, saj so pod njegovim pokroviteljstvom nastopili režiserji kot Coppola, Bogdan

ZELJEZNO, 12. — Podobno kot se morajo koroški Slovenci, posebno zadnje čase, tako rekoč vsak dan boriti, da bi ohranili še ono malo, kar so si doslej s težavo priborili, se morajo tudi gradiščanski Hrvati tako rekoč iz dneva v dan ubadati z nemških šovinizmom, ki n'kakor noče dojeti, da ga sprejete obveznosti z mirovno pogodbo obvezujejo tudi do nacionalnih manjšin, glede česar govori znani in tolikokrat ponavljani in navajani 7. člen državne pogodbe.

V zvezi s tem je vredno ustaviti se pri izvajanju predsednika gradiščanskega Hrvatskega kulturnega kluba dr. Ivana Milerja, ki je v zadnji številki glasila gradiščanskih Hrvatov «Hrvatske Novine» obravnaval zelo aktualen primer oženja pravic gradiščanskih Hrvatov predvsem na šolskem področju. Tudi na Gradiščanskem imajo tako imenovane dvojezične osnovne šole, na katerih j v krajih z mesnim prebivalstvom obvezen pouk tudi hrvaščine. Da bi se ta obveznost čim bolj krčila in zmanjševala, so zadnje čase šolske oblasti ukinile več teh mešanih šol in učence ukinjenih šol vključili v šole, kjer je pouk izključno nemški.

V zvezi s tem ter v zvezi s celotnimi razmerami na Gradiščanskem je že omenjeni dr. Ivan Miler poudaril strditve Avstrije, v njenem poslednjem odgovoru Jugoslaviji, da je stalno in intenzivno iskala razpravljati s predstavniki slovenske in hrvaške nacionalne skupnosti, da pa premnogokrat ni naletela na odziv, ne ustreza resnici. Nasprotno, dr. Ivan Miler odločno zatrjuje, da Avstrija skoraj dvajset let ni uradno povabila predstavnikov gradiščanskih Hrvatov na razgovore.

V svojih izjavah je dr. Ivan Miler še posebej poudaril, da po krajinski vlada za Gradiščansko in še nikoli doslej načela pogovorov s predstavniki gradiščanskih Hrvatov, da bi se našla pot za rešitev vprašanj, ki se njih tiče in za uresničitev pravic, ki jim jih zagotavlja sedmi člen državne pogodbe.

V uvodniku, ki ga je predsednik gradiščanskega Hrvatskega kulturnega društva objavil v zadnji številki glasila gradiščanskih Hrvatov v «Hrvatskih Novinah», se poudarja, da gradiščanski Hrvati bi bili srečni, če bi bile točne trditve avstrijske vlade, da na področju šolstva obstoječi zakonski ukrepi vsebujejo zadovoljivo rešitve za vse šolske probleme. Dr. Miler pravi, «da avstrijska vlada se dobro zaveda, da ta njena trditve niti najmanj ne ustreza resnici». Na področju šolstva je stanje na Gradiščanskem sedaj mnogo slabše kot je bilo pred novimi ukrepi.» je dodal dr. Miler, ki opozarja na dejstvo, da se je glede osnovnega šolstva na področju, koder žrtve gradiščanski Hrvati in glede učenja hrvaškega jezika ne spoštujejo zakonski predpisi, to pa gre na roko tistih avstrijskih šovinističnih krogov, ki težijo za tem, da bi se gradiščanski Hrvati ponemeli.

«Na glavnih in višjih šolah nimamo nikakršne zakonske zaščite, da pa o tem, da Hrvati nimamo svoje hrvaške gimnazije, sploh ne govorimo,» je rekel dr. Miler.

Dr. Miler, predsednik Hrvatskega kulturnega društva je obravnaval tudi vprašanje napovedanega «pripisa posebne vrste». Kot je znano, je to preševanje že uzakonjeno in ga avstrijska vlada namerava izvesti letos jeseni. Dr. Ivan Miler je prikazal stališče gradiščanskih Hrvatov, stališče, ki ugotavlja, da ta popis «predstavlja izpolnjevanje šovinističnih naklepov in želja avstrijskih šovinistov. Pojasnjevanje avstrijske vlade o obstoju resničnih razlogov za ustvarjanje zakonskih osnov za objektivno pomoč, konkretno za orientacijo, kot se uradno tolmači popis, more služiti le tistim, ki problema ne poznajo ali tistim, ki si v zvezi s tem ustvarjajo iluzije. «To morebitno popisovanje je,» kot je poudaril dr. Ivan Miler, «samo eden izmed instrumentov, večine na škodo manjšine.»

Kadar je človek na počivanju — in če potuje z odprtimi očmi in odmašenimi ušesi — marsikaj zanimivega vidi in sliši. Tako se je zgodilo tudi piscu teh vrst c. kategorije beležke so uglasbene na polne doživljaje, opazovanja ljudi, dogodkov in presenečenj.

Sedela sva pri stari leseni mizi sredi botaničnega vrta in Trenti. Sogovornik je bil domaćin Anton Tožbar. Razgovarjala sva se o raznovrstnih rastlinah in cvetlicah, ki rasejo v tem naravnem vrtu. Nepričakovano me je Tožbar presenetil z vprašanjem:

«Ali veste, pri kakšni mizi sedite?»

Mesto Colombo se je pripravilo za peto vrhunsko zasedanje nevrščenih držav. Priprave na zasedanje so bile dolge, včeraj pa se je začelo konkretno delo.

IZ POLETNE POPOTNE BELEŽNICE

Dr. Julij Kugy po pripovedovanju trentarskega domačina A. Tožbarja

Lesena miza, na kateri je dr. Kugy napisal eno svojih najlepših knjig o naših gorah - O trentarskih vodičih, partizanih in španskih borcih

Postal sem pozoren in si začel ogledovati od dežja sprane debele deske in lesene nože mize. Nič izrednega nisem zasledil. Ugotovil sem samo to, da je miza vsem vremenskim vplivom naključ se zelo dobro ohranjena. Potem sem upril vprašujoč pogled v sobesednika, ki je takoj razumel in odgovoril:

«Pri tej mizi je dr. Julij Kugy pisal eno svojih najlepših knjig o naših gorah.»

Ob tem odgovoru sem v spominu preletel nekaj najlepših ml, ki jih je dr. Kugy zapustil ljubiteljem planin in gor. Med drugimi tudi tole:

«Beli, bajni vrhovi trentarskih gor» so vzkipeli do neba, široko so se odprli ozarjeni dvori — in nad njimi je zasijala v močeh in vzvišeni lepoti ogromna kupola Triglava. . . .

Le človek, ki je ves, kar ga je bilo, občutil privlačnost trentarskih velikanov in se jim ves posvetil, je lahko kaj tako lepega napisal. In to je bil dr. Julij Kugy.

Moj sogovornik Anton Tožbar, vnuk tistega Antona Tožbarja, kateremu je medved pred 105 leti odtrgal spodnjo celjust, je dr. Kugyja poznal naj trideset let. Bila sta dobra znanca in prijatelja. Zato me je zanimalo, kaj mu je od dr. Kugyja ostalo najbolj v spominu. Tako se je razgovoril ob tem vprašanju:

«Dr. Kugy je bil zelo resen človek. Večkrat sem ga videl, kako je dolgo nepremično stal in opazoval kakšno cvetlico. Če sem ga kaj vprašal, me je dolgo gledal naravnost v oči tako, da sem bil včasih v zadregi, da sem umazan, ali da je kaj drugega narobe na meni. Šele potem je počasi in preudarno odgovoril. Kadar je bil v družbi s kakšnim svojim znanecem, je vsemer tičal s palcem tobak v svojo pipo. Pri tem je pozabil pipo prižgati. Pod mizo je ostalo polno tobaka, ki ga je stresel med razgovorom, ko je bila pipa že polna.

Z dr. Kugyjem sva se vedno pogovarjala v italijanski, včasih pa je spregovoril kakšno besedo tudi v slovensčini. Njegov najboljši znanec in prijatelj je bil botanik Albert Bois de Chesne. Oba sta minovala v Trstu komaj deset minut oddaljena eden od drugega. Ker sem bil kot sofer Boisa de Chesneja večkrat v Trstu, sem dobro poznal obe stanovanji. Bois de Chesne me je večkrat poslal s kakšnim obvestilom k dr. Kugyju. Če je bil potreben odgovor, mi je naročil, naj počakam, da ga bo dr. Kugy napisal in ga prinemem.»

Glej, glej, sem si mislil. Naš preprosti Trentar je bil toliko let cenjen sodelavec dveh učenjakov kot sta bila dr. Julij Kugy in Albert Bois de Chesne.

Ko sva se tako pogovarjala, je prišla na ogled botaničnega vrta manjša skupina Nemcev. Morala sva končati najin zanimiv razgovor. Tožbar je hitro odšel po stezi navzdol do vhoda in jaz za njim. Pri vratih sva se poslovila in si zalezela: Na svidenje.

Le okrog sto petdeset metrov od vhoda v botanični vrt je ob cesti, ki pelje naprej proti izviru Soče, pod veliko pečino vzdignata spominska plošča šestim gorskim vodnikom — Trentarjem. Na plošči so vklesana njihova imena z vsemi življenjskimi podatki: Jože Komac — Pavr, Andrej Komac — Mota, Anton Kravanja — Koplšcar, Ivan Bergine — Štrukelj, Anton Tožbar — Spik (oče) in Anton Tožbar — Spik (sin). Pod imeni je značilen napis:

«Zrasli v trentarskih strminah, ki so bile pesem njihovoga življenja in katerih mojstri so postali — so z nezmožljivim pogledom — z drzno odločnostjo in neupogljivo voljo vodili tiste, ki so odkrivali čudežne lepote slovenskih gor — utrli so pota po katerih hodimo za njimi.»

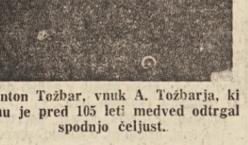
Ploščo je leta 1957 postavila Planinska zveza Slovenije. Čas je tekel in treba se je bilo vrniti nazaj proti središču Trente. Spotoma sem si ogledal še rojstni dom Antona Tožbarja. To je nizka trentarska hiša, pokrita še s škodlami. Ko sem si v veži ogledoval stare fotografije nekdanjega lovca brez spodnje celjusti, sem se spomnil na tisti prvi verz, ki ga je Simon Gregorič zapisal v pesmi Kmečki hiši:

Mogoča nisi, ne prostorna in staviš te umetnik ni. Nad središčem Trente je na prvem ovinku asfaltirane ceste lep spomenik v NOB padlim Trentarjem. Sestnajst imen je vklesanih na marmornati plošči, šestnajst trentarskih partizanov, ki so se borili za svobodo — in tudi za to, da

bodo njihove visoke gore — samo naše in njihove!

Razen tet šestnajstih imen sta na spomeniku vklesani tudi dve imeni dveh Trentarjev, ki sta se borila in padla leta 1936 v Španiji. To sta bila: Andrej Kverh in Ivan Vertelj.

Čeprav se zdi, da v letih, ko je fašistični diktator v Rimu grmel z balkona Beneške palače proti Slovincem in se navduševal za svoj imperij, v ta samotni kot Tolminca ni mogla seči najmanjša novica o dogajanjih po svetu. Sta dva Trentarja iz tega odmaknjenejšega kota Primorske odšla v Španijo. Komaj sto metrov pod spomeni-

Anton Tožbar, vnuk A. Tožbarja, ki mu je pred 105 leti medved odtrgal spodnjo celjust.

kom stoji na zadnjem ovinku več kapijot. Na prvem je številka 50 in zraven še številka 645 nadmorske višine. Zanimalo me je, kaj pomeni številka 50, zato sem v bližnji trgovini vprašal domaćinca za pojasnilo. Povedala je, da je t. 50. ovinek na cesti, ki iz Kranjske gore pelje na Vršič in od tam v Trento. Na 24 km dolgi cesti je torej 50 ovinkov. Prvi se začne nad hotelom Erika v Kranjski gori. Na vsaki izmed teh 50 plošč je zapisana tudi nadmorska višina.

Andrej Pagon — Ozarev

Iz umetnostnih galerij

Bolčičeve pokrajine v Lipici

V razstavnici dvorani velike veže hotela «Maestoso» v Lipici razstavlja že nekaj dni slovenski amaterski slikar Franc Bolčič, ki je pred nedavnim razstavljal v Ajdovščini, o čemer smo ob času pisali.

V Lipico je Franc Bolčič prinesel na ogled večje število svojih novjših del, seveda o. Naslovi njegovih razstavljenih del so «Vodnjak v Svetem», seveda na Krasu, nadalje «Skocjanske jame», «Most pri Koprivici; eni svojih slik je dal naslov «Briniki» in nam prikazuje neko brinjsko vas. Dve podobni nam prikazuje Črni vrh, nadalje je tu «Piranski motiv», v katerem prikazuje znano piransko cerkev, toda z različne, morske strani. Nado sta razstavljeni dve sliki iz Dalmacije in sicer slika z naslovom «Otok Krk» in slika, ki prikazuje Omišalj. Sledita še slika Rimskega stolpa v Ajdovščini ter nekakšna panoramska slika Loke. K tem slikam je Franc Bolčič dodal še sedem motivov, ki prikazujejo najrazličnejše cvetje.

Ker smo pred nedavnim objavili oceno razstave, ki jo je Franc Bolčič priredil v Ajdovščini, se k ocenjevanju njegove ustvarjalnosti ne bomo vračali, pač pa le beležimo njegovo razstavo v bližnji Lipici, kamor ob nedeljah in tudi med tednom zahaja veliko Tržačanov.

RADIO VELE VIZIJA

PETEK, 13. AVGUSTA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 13.00 Poljudna znanost: Stari plesi
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
- 18.30 Program za mladino: «Pupazzo story»
- 19.00 Šefov rojstni dan — kratek film
- 19.25 ITALIJANSKE NARODNE PESMI

20.00 DNEVNIK

- 20.45 Dnevnik zgodovine: BITKA PRI LEGNANU
- Bitka pri Legnanu se je bila pred 800 leti, saj sta se v tem lombardijskem mestecu spopadli 29. maja 1176. leta vojski: tako imenovane lombardijske lige ter vojska Friderika I. Rdečebračda. Nemška vojska je bila na robu Legnana premagana in tudi njenemu vojskovodji je komaj uspelo se umakniti ujetništvu. Današnja oddaja bo kar se da živo prikazala spopad in skupini novinarjev, ki so se s tem ukvarjali, je uspelo improvizirati tudi nekaj intervjujev z zmagovalci in premaganci, seveda s tistimi umetniki, ki so pri prikazu bitke sodelovali.

21.50 DNEVNIK

22.00 KLASIČNA, LAHKA IN POP GLASBA

Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

- 18.30 Rubrike dnevnika št. 2 — Ankete, Sport in Parlament
- 19.00 Turizem, sport in folk v oddaji «CONTROVACANZA»

Pri oddaji sodelujeta Furio Angioletti in William Azzella. oddajo pa vodita Isabella Rossellini in Paolo Turco.

20.00 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO

20.45 Henry Baque: LA PARIGINA

Delo je prevedel Roberto Rebora, za TV pa priredil Davide Montemurri. V glavnih vlogah nastopajo Anna Proclmer, Nando Gazzolo, Giuseppe Pambieri, Luciano Tacconi, Delia D'Alberti idr.

Ob koncu preteklega stoletja je v Parizu živel nadut in hrati pravo nič brilhen Adolfo Du Mesnil, ki je imel zelo lepo in simpatično ženo Clotilde. Ta se je močno navezala na njegovega prijatelja Lafonta in moč ni bil nič kaj presenečen nad vsem tem in je zato vse teklo v redu, tako da se je Lafont začel obnašati kot že prizadet zakonski tovariš, ki mu je bil resnični zakonski mož že nekoliko odveč. Res je, da je prišlo tudi o kakšnega spora, toda vse se je uredilo, ker je Clotilde znala ravnati tako, da je kazala dovolj navezanosti na enega in na drugega moža, na svojega zakonskega moža in na ljubimca.

22.15 DNEVNIK — DRUGA IZDAJA

22.25 Ameriško mesto: OHRANITVEV IN RAZVOJ

Ameriško mesto, ki se na prvi pogled zdi lepo urejeno z optimističnim prebivalstvom, skriva namno življenje, veliko bolj temno resničnost. Dokumentarec, ki zna za pripravila Franco Lazzaretti in Piero Ruspoli, skuša razčistiti vprašanje humanosti in družbenih spopadov v starih mestnih četrtih, tako da pridejo do izraza nasprotja, v katerih se tudi ameriško ljudstvo neprestano bojuje. Anketa analizira tudi probleme mlade generacije in njeno težavo, poglobiti iz mesta, da bi se ponovno živela v bolj zdravo prirodno življenje. Dokumentarec nam bo prikazal najbolj sodobne urbanistične rešitve, pa tudi najbolj mračne plati.

Ob koncu DNEVNIK — NOCNE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

19.00 Obzornik

19.15 CATCH KANDY — serijski film

SLOVENSKI INSTRUMENTALNI KVINTET

Po daljšem času je ponovno stopil pred kamero kvintet, ki ga vodi Jancz Kalšek. Gre za profesionalni glasbeni ansambel, ki že dolgo gostuje po zahodni Evropi in doživlja lepe rezultate, saj je zmagal tudi na popularni manifestaciji Hit Parade v Avstriji, v Nemčiji pa je pogost znanec gledalcev televizijske mreže. Kljub dolgoletnemu delovanju na tujem, je ansambel ohranil slovenski izraz in slovensko motiviko, pa čeprav gostuje doma bolj poredko. Z ansamblom nastopata Danica Filipičeva in Inge Brüggemann.

20.15 Risanca

20.30 DNEVNIK

21.00 KAKO PA KAJ OČE?

Gre za novo nanizanko, ki govori o poprečni angleški družini. Sestavljajo jo mož, žena, dva otroka in ded, konkretno možev oče. Vsi živijo v endorzijski hiši. Njihovo življenje in med sebojni odnosi so prikazani šaljivo, pa čeprav smo tudi tu priča razkolu med generacijami. V glavni vlogi nastopa znani Michel Robins, ki je hkrati mož, oče in sin.

21.35 SIBIRSKI ŽIVI ZID — dokumentarna oddaja

Oddaja bo spregovorila o enem največjih gradbenih podvigov naše dobe in sicer o gradnji bajkalsko — amurske železnice proge v Sibiriji in na Daljnem vzhodu ter o tem, kaj ta podvig pomeni za osvajanje Sibirije in tudi za sovjetsko-kitajsko odnose.

22.10 HELENA — SODOBNA ZENSKA, serijski film

23.00 DNEVNIK

Koper — barvna

20.55 Otroški koticček — risanke

21.15 DNEVNIK

21.35 Člen 182 — ZAPELJEVANJE MLADOLETNIC, celovečerni film

23.05 Slovenski zbori

AKADEMSKI PEVSKI ZBOR TONE TOMSIČ

Zagreb

21.00 Zabavno-glasbena oddaja

22.05 Ryan — serijski barvni film

TRST 15

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutrjana glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.30 Dela deželnih skladateljev; 18.55 Folklorna glasba; 19.10 Na počitnicah; 19.20 Jazovska glasba; 20.00 Glasbeni utrinki; 20.35 Vokalno instrumentalni koncert; 21.15 Glasba za lahko noč.

RADIO 2

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.50 Novo spored; 9.35 Radijska nadaljevanja; 9.55 Novorojci; 12.40 Alto gradimento; 13.00 Hit parade; 14.00 Plošče; 15.00 Oddaja za bolnike; 15.40 Glasbeno govorni spored; 17.30 Alto gradimento; 20.50 Galerija melodrame; 21.30 Popoff; 22.40 Skupna glasba.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 16.00, 20.00 Poročila; 6.20 Rekreativca; 7.50 Beseda na današnji dan; 9.08 Glasbena matineja; 10.05 Počitniško potovanje; 10.20 Orkestri; 10.40 Slovenska zborovska pesem; 11.35 Turistični napotki; 13.10 Orkestri in solisti; 13.40 Pihalne godbe; 15.05 Mladina poje; Otroški zbor; 16.45 Vrtiljak; 17.45 Ansambel Jožeta Kampača; 18.00 V strmu diu ob 18. uri; 19.00 Violinist Primož Novšak; 20.40 Ansambel Jožeta Burmika; 20.50 Lahko noč otroci; 22.15 Oddaja o morju in pomorskih; 23.00 Slovenski rojaki po svetu; 22.20 Zvoki iz lokov domačin; 00.05 Literarni no turno; 00.15 Jazz.

Spomenik padlim partizanom

Na filmskih platnih

YOSHIRO MURAKI:

Prophecies of Nostradamus

Japonski film «Catastrophe» (Prophecies of Nostradamus), ki ga naslovi pripisujejo Yoshiru Murakiju, topkaj po Toshiju Masudiju, je prava apoteoza katastrofalnega filma. V tem znamenitofantastičnem filmu so namreč inteligentno prikazane vse oblike morebitnih katastrof, ki grozijo človeštvu.

Bolj kot za «ideološko» dosledno delo, gre za zmes vsakovrstnih filmskih materialov, saj se film poslužuje tudi dokumentarnih posnetkov. Ko kaka oseba v filmu ne spregovori o kaki nevarnosti, jo naslednji prizor takoj uresniči.

Paul Bartel:

Death Race 2000

Ameriški film Paula Bartela «Death Race 2000» (Anno 2000 la corsa della morte; igrajo David Carradine, Simone Griffeth idr.), ki je bil komaj prikazan na tržaškem festivalu znamenitih fantazije, se je že tudi v Trstu pojavil v kinematografiji.

Producent filma je uveljavljeni režiser Roger Corman, mojster grozljivk, ki je tudi pomembna osebn

Uredništvo, uprava, oglasni oddelki, TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Narcotina
Mesečno 2.100 lir — vnaprej plačano celoletno 20.500 lir, letna naročnina za inozemstvo 31.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3.— din, za zasebne mesečno 30.— letno 300.— din, za organizacije in podjetja mesečno 40.—, letno 400.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

FLORENTINSKI PREISKOVALCI ZASLIŠALI GEN. ROMEA

TOKRAT IZČRPEN ODGOVOR SID GLEDE UMORA SODNIKA OCCORSIA?

Preiskave, ki jih je vodil pokojnik, nit, ki vodi do njegovih morilcev

FIRENCE, 12. — Po vesteh iz florentinskih sodnih krogov je namestnik državnega pravdnika dr. Pierluigi Vigna, ki vodi preiskavo o umoru rimskega sodnika Vittoria Occorsia, v prejšnjih dneh zaslíhal gen. Giovannija ROMEA, šefa oddelka D za notranjo varnost pri obveščevalni službi, ki je pred nekaj meseci, nasledil generalu Gandelu Malettiju. V zvezi z zaslíšanjem, za katerega se je zvedelo šele danes, je mlajši preiskovalec neprediren, nobena dvoma pa ni vsekakor, da je bil glavni in morda edini predmet «razgovora» med častnikom in sodnikom, s katerim je SID konec maja opozarjal na morebitne prevratniške izpade skrajne desnice. Kot smo poročali je bilo sporočilo povod za ostro polemiko med namestnikom rimskega državnega pravdnika dr. Vitalonejem, ki je vodil preiskavo vrte dni, in državnim pravobranilcem Chilibertijem, ki začasno opravlja tudi funkcijo generalnega pravdnika pri prizivnem sodišču. Vitalone, ki je odkril dokument, je zahteval od gen. ROMEA vrsto pojasnil, predvsem pa vir zaupne informacije. Kaže pa, da se je visoki častnik, kot je že običaj v obveščevalni službi, izmikal, zaradi česar mu je javni tožilec, ki je pravkar zaključil preiskavo o Borghesejevem poskusu državnega udara, zaradi česar dobro ve, da tako izkazuje običajni pomeni prikrivanja pomembnejših informacij, zagrozil s sodnim pregonom. Vest o sporu je prišla na uho dr. Chilibertiju, ki je sprožil preiskavo o ravnanju podrejenega, nato pa umaknil ukrep, ko je taktično prišla v javnost.

So bili tokrat generalni odgovori izčrpani? Spričo nepredirne molka dr. Vigne so v odgovoru na tako vprašanje možne le domneve: ali je general tokrat izpraznil malho, ali pa se je javni tožilec, tudi zaradi izkušnje rimskega kolega, zadovoljil z nejasnimi in meglenimi pojasnili. Prav tako neprediren je mlajši florentinski sodnik tudi glede drugih izsledkov preiskave. Vse, kar so častniki doslej lahko zvedeli je, da je osredotočil svojo pozornost na preiskave, ki jih je dr. Occorsio vodil pred smrtjo. Rimski sodnik, ki je lani razkrinjal prevratniško delovanje gibanja «ordine nuovo», je, kot kaže, nadaljeval po isti poti in odkril ključ, ki naj bi mu odprl

Rop v draguljarni jim je navrgel 50 milijonov

SANREMO (Imperia), 12. — Štirje zakrinkani in dobobra oboroženi roparji so odnesli iz draguljarne v samem mestnem središču kar za 50 milijonov lir plena v zlatini, urah in drugih dragocenostih.

Lastništvo trgovine si delita Giuseppe Gatto, ki ga v tistem nesrečnem trenutku ni bilo ter Angelo Piazza. Ko je ta ugovoril nameštničarja, je skušal sprožiti imenitizem za popolno izolacijo izloženih polic, vendar mu to ni uspelo.

ZARADI STOPNJEVANJA NAPETOSTI MED DRŽAVAMA

Grška in turška vojska v stanju pripravljenosti

V ozadju spora o teritorialni pripadnosti egejskih voda globoki interesi vojne in gospodarske narave

ATENE, 12. — Potem ko sta bili Grčija in Turčija pred dvema letoma na robu mesečnega oboroženega spopada zaradi ciprškega vprašanja, ki sicer še vedno ni dokončno rešeno, so se odnosi med državama zopet tako napeli, da so bile vojske sil na obeh straneh Egejskega morja v stanju pripravljenosti. Oficirjem in vojakom so bili odpuščani, dopusti in redni izhodi, a med otocij, ki je posejano v spornih vodah, kar mrholi vsakovrstnih vojnih ladij. Nad njimi v enakomernih presledkih letijo vojna letala.

Zlasti impozanten je, kot vedo po vedati opazovalci, grški vojaški aparat, s katerim hoda atenska vlada očito opozoriti, Turke, naj se nikar ne igrajo z ognjem. Skratka, napet položaj je, kot bi imela vsak trenutek izbruhniti vojna, in to kar med dvema članicama Atlantske zveze (v Grčiji postajajo sicer čedalje odločnejše zahteve po izstopu te države iz omenjenega pakta).

Ravno ta okoliščina pa bi po logiki morala preprečiti spopad, saj je jasno, da bodo zastopniki NATO, zlasti pa Američani zastavili vse svoje sile za ohranitev miru v tem delu sveta, oziroma za udržitvev državi zrahljanega jugovzhodnega krila Atlantske zveze.

Predsedniku grške vlade Karamanlisu pa, kot kaže, ni kdove kako mar, kaj menijo o vsej zadevi v Washingtonu, saj je zahteval nujno sklicanje varnostnega sveta OZN, kar se kratkoročno obrnil na mednarodno sodišče v Haagu, češ naj z zglede razsodbo enkrat za vselej pomirje turške «revnistične» duhovne. Za vsak primer, ko bi namreč ne prišlo v doglednem času do poravnave spora, pa je prišlo te dni na grškem ozemlju do velikih vojaških premikov z namenom, da se kar najbolj obvaruje meja s Turčijo. Grško vojno ladje, ki se je nahajalo v južnih predelih Egejskega morja, se premika proti severu, a načelnik glavnega štaba vojske gen. Davos se je odpravil v Trahio, da pregleda kopenske sile zbrane v bližini evropskega dela Turčije.

Vojna letala z druge strani občasno preletajo turško ladjo «Sizimik» (poprej «Hora»), ki se nahaja v egejskih vodah, da bi po nalogu ankerskih oblasti z geološkimi seizmičnimi poskusi odkrila pod morskim dnom naftna nahajališča. Spor med vladama se je vnel prav zaradi te ladje, ki ji Grki očitajo kršenje teritorialnih vod. Po mednarodni konvenciji, ki je bila sprejeta leta 1958 v Ženevi, pomenijo namreč podvodne police okrog grških otokov v Egejskem morju (slednjih je prek 3.000) sestavni del grškega nacionalnega ozemlja, in to kljub okoliščini, da so nekateri teh otokov (zlasti npr. Lesbos) le za streljaj oddaljeni od turške obale.

Ankarska poteza z ladjo «Sizimik» ima torej dvojni namen. Z ene strani naj bi dosegla, da se grška in turška vlada enkrat za vselej spozna glede nacionalne pripadnosti egejskih vod oz. kontinentalnih polic — Turki bi očitno radi, da si državi salomonsko razdelita eno in drugo, na kar pa Grki seveda ne bodo nikdar pristali; s takšno rešitvijo bi si pa Turčija zagotovila tudi v bodoče plovbo lastnih vojnih ladij iz Marmarskega morja prek egejskih vod proti Sredozemlju, ne da bi ji bilo treba v ta namen krčiti grške teritorialne vode. Z druge strani pa se Turčija poteguje — enako kot pa Grki — za podmorska naftna najdišča, ki so po mnenju strokovnjakov nekakšen podlajški evropskih (romunskih) naftonosnih polj.

Ne gre pozabiti, da tako ena kot druga država letno poroči lepe denarje za uvoz surovega petroleja oz. derivatov; Grčija je npr. lani porabila v ta namen nekaj manj kot

lo. Banditi so pospravili v vrečo, kar se je dalo in stekli proti avtomobilu genovske registracije, ki jih je čakal tik pred prodajalno. Ko je vozilo odpravilo, je oropane nekajkrat ustrelil za njim, vseeno pa se je za roparsko tolpo izgubila vsaka sled.

NEAPELJ, 12. — Osebe podjetja za javno čistočo v občini Torre Annunziata že več mesecev ne prejema plače, zato je pred dvema tednoma prekrizalo roke. Nevzdržen položaj je narekaval neapeljskem županu Valenziju, da naslovi na predsednika vlade Andreattija brzojavko s prošnjo, da posreduje za rešitev problema ter hkr. pripremi širše vprašanje financiranja krajevnih ustanov.

Ugotovljeno je bilo, da se je Daniela večkrat srečala z 32-letnim Federicom Bertinijem in da sta oba imela nalogo razpečati v Rimu približno 2 kg čistega kokaina. Preiskovalci so jima sledili korak za korakom, dokler ju niso našli v znamenem baru nekajd slovite Ulice Vittorio Veneto v družbi dveh moških; eden od teh, 40-letni Roberto Masciarelli je star znanec dr. Rotelle, ki ga je v preteklosti večkrat prijavil sodnim oblastem zaradi razpečevanja mamila, pa tudi izkorisčanja prostitucije.

Drugi moški, ki je imel včeraj popoldne zmenek z Danielo in Bertinijem v omenjenem baru, pa je 31-letni Volpicetti (40 let). Četrty, da se je po polurnem zmenku oddaljila, in sicer Bertinj in Romanova z avtomobilom Citroen DS 19, Volpicetti in Masciarelli pa z luksuznim bmw 3000. Zapeljali so se do hotela Jolly v bližini Porta Pinciana, kjer so imeli nov sestanek, ki pa ga je prekinila skupina agentov.

PREDVIDEN SKLEP GENERALŠTABA PORTUGALSKE VOJSKE

BIVŠI PREDSEDNIK SPINOLA IZPUŠČEN VČERAJ NA PROSTOST

Doslej naj ne bi bilo indicij, da se je marca lani udeležil poskusa državnega udara - Parlament odobril Soaresov vladni program - Preosnova sveta revolucije

LIZBONA, 12. — Bivši general in bivši portugalski predsednik Antonio Spínola, ki se je v torker vrnil v Lizbono po 17 mesecih izgnanstva, je bil izpuščen na prostost. Generalštab portugalske vojske je v kratkem sporočilu utemeljil ukrep, ki bo najbrž izzval ostre polemike, z dejstvom, da preiskovalci niso dosegli zbrali dovolj indicij, da je bil Spínola med pobudniki poskusa državnega udara in da je bil povezan s teroristi skrajnodesničarskega gibanja MDLP. «Zaradi tega — nadaljuje sporočilo — je generalštab sklenil, naj bo Spínola osvobojen, saj je nujno spovstati dolocila u-stave, ki osvaja načela delitve oblasti in spoštovanja demokratične zakonitosti. To seveda pa še ne pomeni popuščanja tistim, ki skušajo sprepreči demokratično ureditev z prevratniškim rovarjenjem.»

Še večeraj je poveljstvo vojske sodne policije odredilo osvoboditev Spínole, pozneje pa so se vojaki premislili in zadržali bivšega predsednika v zaporu še en dan, da so ga lahko znova zaslíшали. Generala so odvedli v kaznilnico v Caxias takoj po njegovem prihodu v Lizbono. Čeprav je ukrep preiskovalnega sodnika odobril tudi svet revolucije, katerega glasnik je med davišnju tiskovno konferenco poudaril, da je sedaj položaj bivšega generala jasen, ni dvoma, da bo osvoboditev Spínole vzbudila val ostrih polemik in demonstracij. Za levico je bil že sam povratek generala dokaz, da se je os političnega življenja poniknala odločno na desno in da se je desnica že tako okrepila, da lahko nekaznovano izziva delovno ljudstvo. Desničarske stranke se zaenkrat ne niso izrekle o tem vprašanju, češ da je v izključni pristojnosti vojaških oblasti, socialisti pa so o svojih stališče vladnega predsednika Soaresa, ki je zagotavljal, da je Spínola kaznovan kot vsak drug Portugalce, če se je pregrešil zoper zakon.

Po petdnevni razpravi je danes ponoči portugalski parlament odobril program Soaresove vlade. Čeprav so ga opozicijske stranke precej ostro kritizirale, ni niti nobena predlagala zavrnitve. CDS in PPD sta že pred časom napovedali, da se bosta vzdržala, včeraj pa se je za to stališče odločila tudi komunistična partija. Tajnik KPP Cunhal

OB ARETACIJI ŠTIRIH PREKUPČEVALCEV Z MAMILI

Rimska policija zaplenila poldruhi kilogram kokaina

Njegova vrednost znaša pol milijarde lir - Mamilo dospelo verjetno iz Latinske Amerike - Med aretiranci ženska

RIM, 12. — Agenti policijske službe za boj proti razpečevanju mamila so zadali hud udarec mednarodni organizaciji, ki se ukvarja s tem nizkotnim poslom. V mestnem središču so namreč zajeli posredniško dvojico v trenutku, ko je izročala kupcem kar poldruhi kilogram čistega kokaina v vrednosti skoraj pol milijarde lir. Žal gre tudi tokrat za male ribe, kajti tistim, ki vodijo trgovino z mamilnimi sredstvi, je brzokone skoraj nemogoče stopiti na prste, saj se je to redkokdaj posrečilo celo slovitemu ameriskemu Narcotic Bureau, sedaj preimenovanemu v Drug Enforcement Administration.

Operacijo je izvedel podkvestor Franco Rotella s pomočjo podoficirjev Natelle, Zappiella, Pitzantija in Marascoa, potem ko je prejel od ameriškega DEA informacijo, da je italijanska državljanka Daniela Romano, 27-letna prikupna Rimljanka, v tesnih stikih s prekupčevalci mamil, ki delujejo v mednarodnem merilu. Dr. Rotella je aprila naročil stalno nadzorstvo nad žensko dejavnostjo in pred tremi dnevi se je neumorno delo njegovih sotrudnikov bogato obrestovalo.

Ugotovljeno je bilo, da se je Daniela večkrat srečala z 32-letnim Federicom Bertinijem in da sta oba imela nalogo razpečati v Rimu približno 2 kg čistega kokaina. Preiskovalci so jima sledili korak za korakom, dokler ju niso našli v znamenem baru nekajd slovite Ulice Vittorio Veneto v družbi dveh moških; eden od teh, 40-letni Roberto Masciarelli je star znanec dr. Rotelle, ki ga je v preteklosti večkrat prijavil sodnim oblastem zaradi razpečevanja mamila, pa tudi izkorisčanja prostitucije.

Drugi moški, ki je imel včeraj popoldne zmenek z Danielo in Bertinijem v omenjenem baru, pa je 31-letni Volpicetti (40 let). Četrty, da se je po polurnem zmenku oddaljila, in sicer Bertinj in Romanova z avtomobilom Citroen DS 19, Volpicetti in Masciarelli pa z luksuznim bmw 3000. Zapeljali so se do hotela Jolly v bližini Porta Pinciana, kjer so imeli nov sestanek, ki pa ga je prekinila skupina agentov.

Ti so zajeli četverico v trenutku, ko sta Bertinj in Romanova kazala drugima dvema vsebinsko plastične vrečke: v njej je bil poldruhi kilogram čistega kokaina (dospelga menda iz Latinske Amerike), katerega vrednost se suče, kot rečeno, okoli 500 milijonov lir (uživalci mamil blago plačajo vsekakor dražje, kajti razpečevalci mamilo poprej streljajo s posebnimi snovmi, ki mu povečajo težo, hkrati pa zmanjšajo toksične učinke). Agenti so poleg mamil zaplenili Masciarelliju in Volpicettiju več deset milijonov lir, ki naj bi služili kot predujem za odkup kokaina.

Vse štiri aretirane osebe so sedaj zaprte v jetnišnici Rebibbia.

Med spopadi s tempopolto mladino, ki se je tako rekoč na vsem južnoafriškem ozemlju uprla rasistični politiki Vorsterjevega fašističnega režima, se policijski agenti najčesče spravljajo nad demonstrante s težkimi palicami in pa gumijevkami. Ikaši seveda streljajo v množico. Ob najhujših demonstracijah v krajinah okoli Capetowna, med katerimi so črnci obmetavali policijo s kamenjem, pa so agenti uporabljali tudi ustrezno izrjene pse, kot je razvidno iz slike. Na sliki prizor iz mesteca Langa: skupina agentov s težavo zadržuje pse, da se ne bi kar tako zagnali v množico, temveč šele na povelje. (Telefoto ANSA-UPI)

UPOR PLAMTI TUDI V GLAVNEM JUŽNOAFRIŠKEM PRISTANIŠČU

Krvava represija rasističnega režima: 30 mrtvih in 77 ranjenih pri Capetownu

Najhujši spopadi v črnskih četrtih Langa, Nyanga in Guguletu - Ogromna gmotna škoda

CAPETOWN, 12. — Po nekaj dneh zatišja, je upor tempopoltega prebivalstva v Južni Africi včeraj ponoči izbruhnil z uničujočo silo: Zadržki odpora proti rasističnemu režimu so tokrat mrtva, ki obdajajo glavno južnoafriško pristanišče Capetown in ki so kot Soweto ogromni aglomerat barak, neke vrste javna prečiščila, v katerih črnska delovna sila, ki je gonilno kolo južnoafriške industrije, prenočuje, ker ji je ob mraku vstop v lepo razsvetljeno, bogata in urbanistično odlična zasnovana mesta tempopoltega prebivalstva prepovedani. Represivni stroj je stekel s polno paro, ko naj je prasila iskra upora. Za enkrat je obracun človeških žrtve se nepopoln, govori pa se vsekakor vsaj o 23 mrtvih in nekaj desetih ranjenih.

Med dopoldanskim tiskovno konferenco je vodja južnoafriške policije, gen. Gert Prinsloo izjavil, da je obracun spopadov 33 mrtvih in 70 ranjenih, pozneje pa so uradne podatke popravili in kot rečeno, incidenti naj bi zahtevali «samo» 23 človeških žrtve. Med razgovorom o človeških žrtve je Prinsloo še poudaril, da čeprav nima dokončnih podatkov, na osnovi poročil policijskih častnikov lahko trdi, da so varnostne sile ubile le nekaj demonstrantov, medtem ko naj bi bili ostali žrtve medsebojnega obračunavanja.

Upor v Langi, Nyangi in Guguletu je izbruhnil pod večer v še nepojasnjenih okoliščinah. Če naj verjamejo uradnim poročilom je policija posegla, ko so demonstranti začeli znanati svojo jezo nad trgovinami likerjev in nad sedeži javnih uradov, katerih pa je v črnskih četrtih bore malo. Do polnoči naj bi vsekakor demonstranti zažgali devet poslopj in večsto vozil. Kljub posegu do zob oboroženih policijskih oddelkov, ki so se poslužili tudi avtoblind, kaže, da upor še plamti. Na stotine demonstrantov naj bi zjutraj napadli policijsko postajo v Langi. Agenti so znova segli po orožju in po pričevanju očividcev naj bi ubili vsaj še tri demonstrante.

Z večeršnjimi in današnjimi žrtvami je število mrtvih, ki so jih v slabih dveh mesecih zahtevali spopadi med tempopoltnim prebivalstvom in policijo preseglo 200, nad tisoč ljudi pa je bilo ranjenih. Prvi val upora je konec junija zajel v glavnem le Soweto in Alexander, črnski četrti v Johannesburgu, kjer živi nad milijon jelavcev. Iskra, ki je zanetila upor je bil sklep južnoafriške vlade, da uvede tudi v črnskih šolah obvezen pouk v jeziku afrikaan, narečju prvih belih kolonizatorjev, ki je pri tempopoltnem prebivalstvu še posebej zasvozeno, saj je simbol njihove podrejenosti belemu človeku. Kaj kmalu pa je bilo vsekakor jasno da gre vzroke upora iskati v ustroju južnoafriške družbe, skratka v politiki «apartheid», s katero je rasistični režim spremenil državo v pravo smodnišnico, ki lahko eksplodira vsak trenutek. Pretoria skuša sicer naprti odgovornost za izgrede za nanj prevratnikom, ki naj bi junija vzburlili upor, da bi tako pogojevali srečanje med Kissingerjem in Vorstrom na Bavarskem, sedaj pa naj bi dolivali bencina na ogenj, da bi osredotočili pozornost mednarodnega javnega mnenja na Pretorio vse do konca meseca, ko bo

Nevarnost zaradi okvare na naftovodu ENI minila

RIM, 12. — Okvaro na cevovodu ENI, skozi katerega potiskajo bencin proti rafineriji pri Pantanu del Granon, ki oskrblja z gorivom letališče Fiumicino, oziroma proti hranilnikom družbe Agip v Avreljevih ulici, ki z bencinom preskrbuje obalne kraje severno od Rima, so tehniki družbe SIO (Società Italiana Oldotisti) s sodelovanjem gasilcev popravili. Poldruhi meter pod zemljo je zaradi napake pri varjenju cevi nastala v njej niti 2 mm široka luknjica, kar pa je bilo dovolj, da se je skopno izlilo zaradi močnega pritiska kakšnih 10.000 litrov bencina.

Gorivo je preplavilo v večeršnjih popoldanskih urah del zapuščene gvanije ob pokrajinski cesti S. Severa - Tofia in zaradi sončnih žarkov je nastal tudi manjši požar. Pravocasen poseg gasilcev je preprečil hujšega, a za vsak primer so zaprli omenjeno cesto ter še atocetni odsek Cervetera - S. Severa. Po neprekinjenem delu skozi vsa noč so danes nadomestili poškodovani del cevovoda. Ustrezna delna vidino na sliki (telefoto ANSA).

TANANARIVE, 12. — Državni poglavar Madagaskarja Didier Ratsiraka je izbral Justina Rakotoninajna za novega predsednika vlade.

MARSOV «JEZIK» JE ZA ZNANSTVENIKE ŠE NERAZUMLJIV

Kemično zelo aktivna skorja ali pa obstoj življenja?

Megla v nižinah in žrelih - V analiziranih vzorcih planetove skorje znatna količina kisika in ogljikovega dvokisa

PASADENA, 12. — S slikami, ki sta jih doslej posneli ameriški avtomatski postaji viking (tudi druga sonda je pred nekaj dnevi začela krožiti okrog rdečega planeta, kamor se bo predvidoma spustila 4. septembra) so si ameriški znanstveniki ustvarjali jasnejšo predstavo o žrelih, ki so tako meteoritskega kot vulkanskega izvora in s katerimi je površina planeta dobesedno posuta. Največje žrelo, ki so ga poimenovali za «Olympus mons», je vulkanskega izvora in je neprimerno večje od vseh ognjenikov na zemlji. «Olympus» je trikrat višji od Everesta, njegovo žrelo pa trikrat večje od Mauna Loa, največjega vulkana na našini naši zemlji.

Pomena, ki ga pojav lahko ima za morebitne organizme, ki naj bi skušali živeti na rdečem planetu. Navzlic nekaterim pomembnim korakom naprej na tej poti, pa so ameriški znanstveniki, ki preučujejo izsledke avtomatske postaje, še dokaj skeptični glede možnosti, da bi na Marsu odkrili življenje, čeprav si obenem nihče ne upa več trditi, da življenja ni. Časnikarjem, ki zmedeni in presenečeni silijo vanje, strokovnjaki odgovarjajo zelo previdno in opozarjajo na možnost neorganjskih kemijskih reakcij, ki bi bile lahke za zelo aktivne kemijske reakcije, v katerih pa bi se vsekakor lahko skrivali tudi biološki procesi. Prejčan sem, da nam Mars govori,

vprašanje pa je, če nam je njegov jezik umljiv.»
Analiza vzorcev Marsove skorje v treh minilaboratorijih vikinga (eden meri ogljikov dvokis, ki je posledica procesa fotosinteze v živih organizmih, drugi dvokis, ki ga sproščajo živi organizmi; med presnovno tretji pa kisik, ki se sprošča med tem procesom) je pokazala, da je v tleh od šestkrat do petnajstkrat več dvokisa in kisika kot če bi bila tla mrtna. Biologi so sprva menili, da bi se take reakcije lahko sprožile v tleh, kjer je veliko peroksidov in superoksidov, vendar domneva jih ni preprečila, zaradi česar skušajo v laboratoriju obnoviti te reakcije. Vprašanje pa je, če jim bo po rezultatih teh poskusov Marsov jezik bolj umljiv.